

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Макроекономічний огляд

(березень 2012 року)

Генеральний економічний департамент

АБРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ

АПК	А гро п ро м ис л овий к омп л екс
ІСЦ	І ндекс с поживчих ц ін
ІЦВ	І ндекс ц ін в иробників
ВВП	В аловий в нутрішній п родукт
РЕОК	Р еальний е фективний о бмінний к урс
НЕОК	Н омінальний е фективний о бмінний к урс
НБУ	Н аціональний б анк У країни
КМУ	К абінет М іністрів У країни
ДССУ	Д ержавна с лужба с татистики У країни
ДКСУ	Д ержавна к азначейська с лужба У країни
ПФТС	П ерша ф ондова т орговельна с истема
СНД	С півдружність Н езалежних Д ержав
США	С получені Ш тати А мерики
ОЕСР	О рганізація е кономічного с півробітництва і р озвитку
СОТ	С вітова о рганізація т оргівлі
МВФ	М іжнародний в алютний ф онд
ЄЦБ	Є вропейський ц ентральний б анк
ФРС	Ф едеральна р езервна с истема С ША
МОП	М іжнародна о рганізація п раці
ОТП	О сновні т орговельні п артнери
ПДВ	П одаток на д одану в артість
ДЦП	Д ержавні ц інні п апери
ОЗДП	О блігації з овнішньої д ержавної п озики
млн.	мільйон
млрд.	мільярд
грн.	гривня
дол. США	долар США
М0	готівка
МЗ	грошова маса
в. п.	відсотковий пункт
б. п.	базисний пункт

ЗМІСТ

ГОЛОВНЕ	3
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА.....	5
ІНФЛЯЦІЙНИЙ РОЗВИТОК	7
ПОПИТ ТА ВИПУСК	11
РИНОК ПРАЦІ ТА ДОХОДИ ДОМОГОСПОДАРСТВ.....	17
ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР	20
ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС.....	24
СЛОВНИК.....	30
ТАБЛИЧНІ МАТЕРІАЛИ.....	31

ГОЛОВНЕ

Темпи споживчої інфляції в Україні продовжили зменшуватися на фоні сповільнення зростання світової економіки. Значний стримуючий вплив на розвиток інфляційних процесів здійснювали помірно-стримана монетарна та фіскальна політики, а також високий урожай 2011 року.

Споживча інфляція продовжила низхідний тренд у IV кварталі 2011 року – зростання споживчих цін за 2011 рік уповільнилося до 4.6% (найнижчий показник за останні 9 років). Базова інфляція за рік знизилася до 6.9% (внесок в ІСЦ – 3.8 в. п.), а за IV квартал зросла лише на 1.1%, що значно нижче середнього значення за останні два роки (1.9% за квартал). У цілому фактори попиту продовжували помірно впливати на розвиток інфляційних процесів – фактичний рівень ВВП був нижче потенційного рівня. Небазова інфляція зменшилася до 1.7% у річному вимірі завдяки високому врожаю 2011 року.

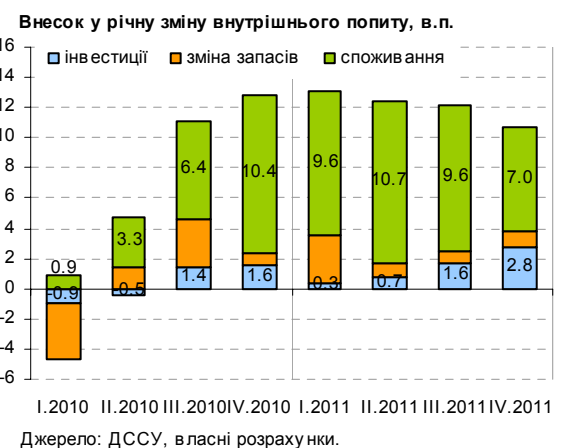
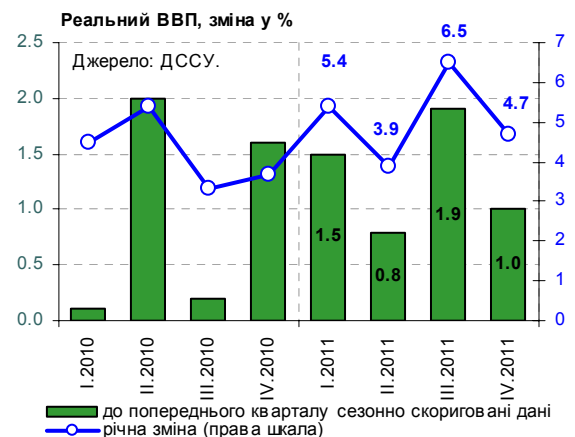
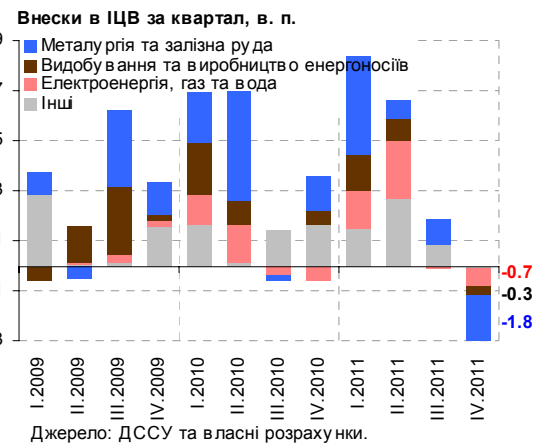
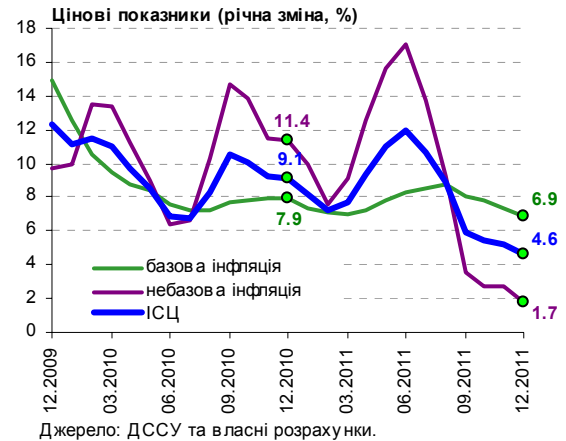
Пожвавлення зовнішньої кон'юнктури та активізація внутрішнього інвестиційного попиту в перших трьох кварталах 2011 року зумовили суттєве зростання ІЦВ, проте ця тенденція змінилася на спад у IV кварталі (на 3.0%) – у результаті зростання ІЦВ уповільнилося до 14.2% за 2011 рік (з 21.3% у вересні в річному вимірі).

У IV кварталі реальний ВВП зріс на 4.7% у річному вимірі (зростання за рік – на 5.2%), навіть на фоні погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури під час рецесії в країнах – основних торговельних партнерах України. Найбільше погіршення динаміки відбулося в експортоорієнтованих галузях промисловості. Це відобразилося на експорті товарів. Чинником, який підтримує зростання експорту товарів, був високий урожай зернових культур (56.7 млн. т).

Стабільне зростання реальної заробітної плати та незначне зменшення схильності до заощаджень сприяло збереженню високого рівня внутрішнього споживчого попиту. Приватне споживання в IV кварталі зросло на 12.6% у річному вимірі (14.6% за рік). Це забезпечило зростання обсягів роздрібного товарообороту на 13.4% за IV квартал у річному вимірі та на 14.7% у цілому за рік.

Збільшення державного фінансування в рамках підготовки до проведення Євро-2012 підтримувало високу інвестиційну активність протягом року. Зростання валового нагромадження за рік становило 10.1%, за IV квартал – 16.9%, зростання обсягу будівельних робіт – 11.1% та 11.5% відповідно.

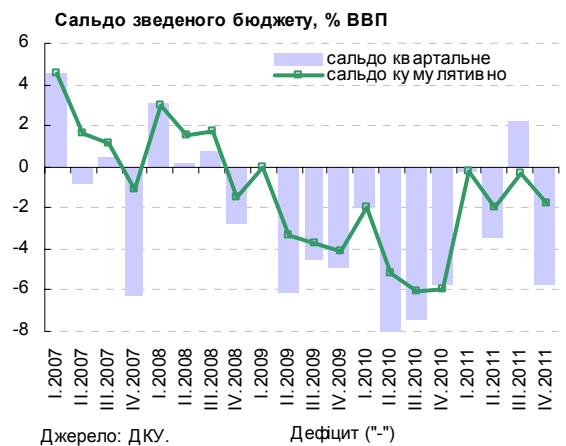
На фоні уповільнення зростання доходів зведеного бюджету в IV кварталі зростання видатків залишилося помірним (12.4% та 13.4% відповідно в річному вимірі).

Попри різке зростання дефіциту наприкінці року збереглися помірно жорсткі фіскальні умови внаслідок обмежуючої політики видатків. Водночас доступ на фінансові ринки був обмежений.

За нашими оцінками в 2012 році споживча інфляція залишатиметься на помірному рівні внаслідок дії ефектів високого врожаю 2011 року та незначного зростання цін та тарифів на товари та послуги, які регулюються адміністративно та завдяки виваженій монетарній політиці. У 2013 році можливе незначне зростання темпів споживчої інфляції як наслідок необхідного підвищення адміністративно-регульованих цін і тарифів та очікуваного помірною врожаю в 2012 році.

Економічне зростання в 2012 році очікується на рівні нижчому, ніж потенційний за рахунок низького зовнішнього попиту та погіршення умов торгівлі (порівняно з 2011 роком). Однак уже в 2013 році очікується прискорення зростання реального ВВП через відновлення зростання економіки Євросоюзу та інших країн – торговельних партнерів України.

1. ФАКТОРИ ІНФЛЯЦІЇ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Тенденція до уповільнення світової економіки поновилася в IV кварталі. Інфляційний тиск знизився. Зберігалася несприятлива кон'юнктура на світових товарних та фінансових ринках.

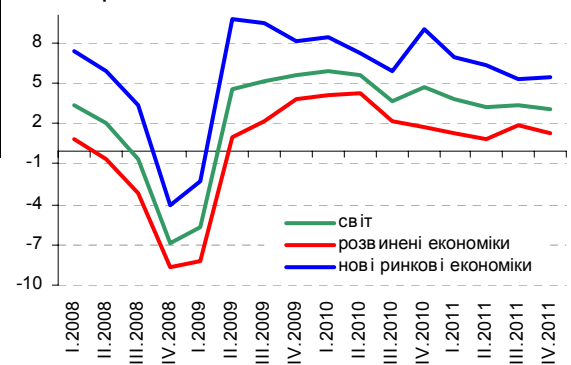
Тенденція до уповільнення світової економіки поновилася у IV кварталі після призупинення в попередньому. Економічна динаміка суттєво погіршилася в більшості розвинених країнах – ВВП зони євро, Великої Британії та Японії скоротився за квартал відповідно на 0.3, 0.6 та 0.3%. Водночас економіка США зросла на 0.7% у IV кварталі до попереднього, продемонструвавши найвищі темпи зростання за період з середини 2010 року. Уповільнення торкнулося багатьох провідних нових ринкових економік. Зростання в економіці Китаю уповільнилося до 8.9% – найнижчого темпу за 2.5 року. Зниження темпів зростання в нових ринкових економіках відбувалося під впливом погіршення динаміки в промисловості через уповільнення світової торгівлі, що було частково компенсовано покращенням ділової активності в секторі послуг. На противагу загальній тенденції зростання економіки Росії в IV кварталі прискорилося до 4.9%¹.

Зростання світової торгівлі продовжувалося низькими темпами з середини 2011 року. Обсяги світової торгівлі за плинний квартал у листопаді зросли на 0.2% в річному вимірі.

Інфляційний тиск знизився в умовах уповільнення зростання світової економіки, обмеженого доступу до кредитних ресурсів на світових фінансових ринках і зниження світових цін на енергоносії. Зменшилася загроза продовольчої інфляції в нових ринкових економіках. За розрахунками ООН індекс цін на продовольство в грудні знизився до найнижчого рівня з жовтня 2010 року головним чином завдяки зниженню цін на зернові. У розрізі окремих країн інфляція уповільнилася з існуючих максимумів до 3% у США у грудні за останні 12 місяців та відповідно до 2.7% у зоні євро. Інфляція в Росії уповільнилася до 6.1% у грудні – найнижчого рівня за більш ніж 20 років, у Китаї – з трирічного максимуму 6.5% у липні до 4.1% в грудні.

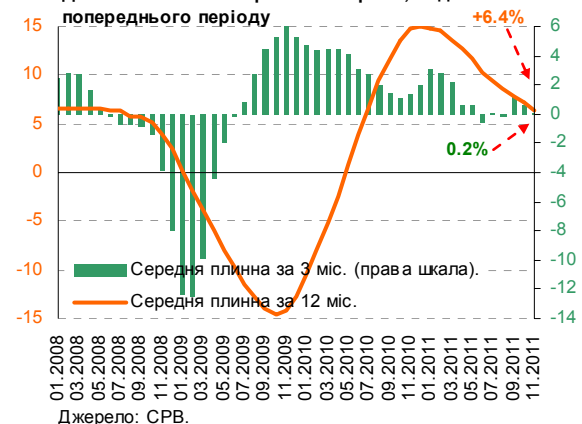
Умови на світових фінансових ринках залишалися несприятливими в IV кварталі, передусім з огляду на переростання кризи суверенних боргів у зоні євро в системну, занепокоєння поширенням кризи та погіршення перспектив світового економічного зростання. Із цим були пов'язані волатильність та переорієнтація інвесторів на найбільш безпечні активи впродовж кварталу (за винятком

Світове економічне зростання, % у річному вимірі

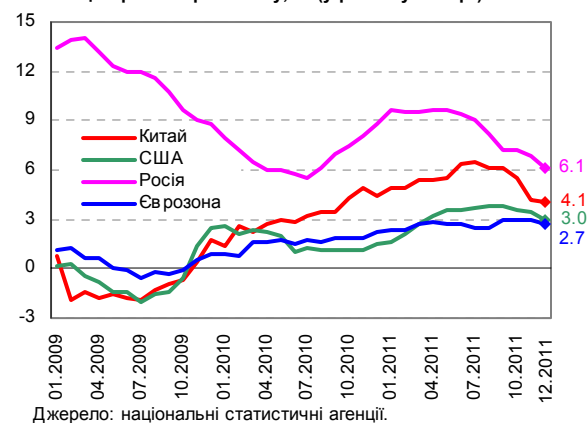
Джерело: МВФ.

Динаміка світової торгівлі товарами, % до попереднього періоду

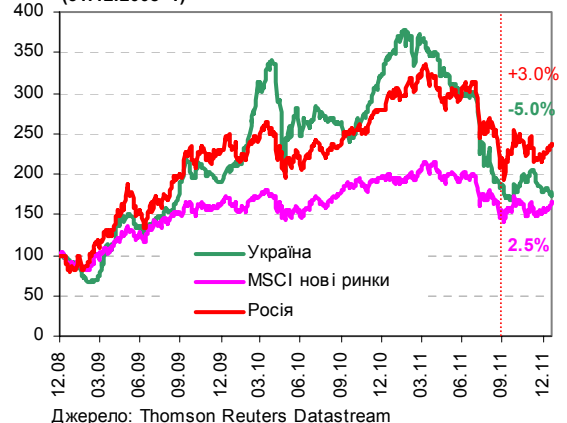
Джерело: СРБ.

ІСЦ окремих країн світу, % (у річному вимірі)

Джерело: національні статистичні агенції.

Фондові індекси нових ринкових економік (31.12.2008=1)

Джерело: Thomson Reuters Datastream

¹ За попередньою оцінкою Мінекономрозвитку Росії.

окремих позитивних зрушень у другій половині грудня). Премія за ризик за EMBI становила 869 б. п. на кінець кварталу.

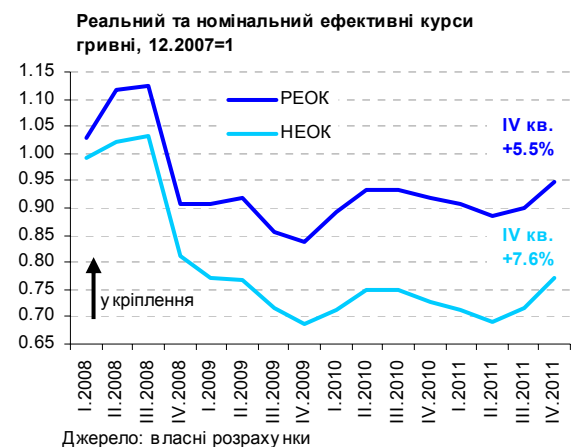
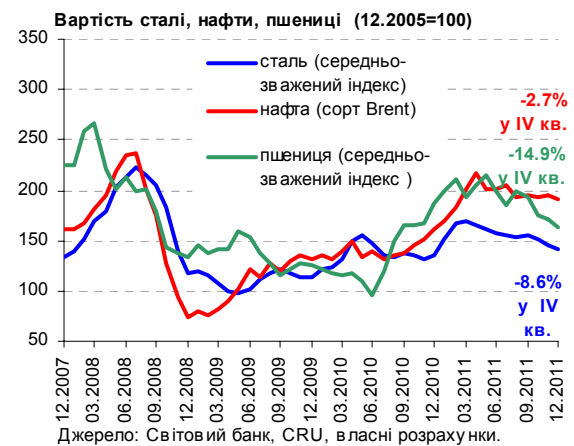
Провідні центральні банки стримували подальше загострення кризи шляхом запровадження екстрених заходів щодо підтримки ліквідності, подовження терміну кредитування банків тощо. ФРС США, ЄЦБ, центральні банки Канади, Великої Британії, Японії і Швейцарії знизили вартість доларових свопів на 50 б. п. Підвищилася роль ЄЦБ у боротьбі з кризою, який надав трирічні кредити банкам на суму близько 500 млрд. євро за відсотковою ставкою 1% у грудні, а також знизив відсоткові ставки – удруге поспіль у листопаді до рекордного мінімуму 1% річних. Банк Японії розширив обсяг програми кількісного стимулювання для підтримки власної економіки. Банк Китаю знизив мінімальні резервні вимоги в рамках планів пом'якшення монетарної політики. Центральні банки низки нових ринкових економік, у т. ч. Бразилії, знизили відсоткові ставки, у той час як окремі банки країн, що розвиваються, змушені були підвищувати ставку для протидії девальваційному тиску.

На світових товарних ринках спостерігалось суттєве зниження цін на сталь, обумовлене тісним зв'язком металів з економічним циклом у світовій економіці. Суттєво знизилися ціни на зернові культури та сільськогосподарські культури, включаючи пшеницю (-14.9% за IV квартал). Це відображає стримуючий вплив високих цін зернових на споживання, поповнення запасів завдяки врожаю в Європі та Росії, розширення площ під посіви пшениці в США та інших країнах. Ціни на нафту сорту "Брент" знизилися помірно в середньому за квартал, у той час як ціни на нафту сорту "WTI" продовжували зростати.

РЕОК гривні укріпився в IV кварталі на 5.5% в умовах помітного зміцнення курсу долара США на світовому ринку за досить стабільного курсу гривні відносно до цієї валюти. Укріплення РЕОК було частково компенсовано зниженням інфляційних диференціалів відносно країн-партнерів.

Динаміка базових відсоткових ставок центральних банків провідних та нових ринкових економік, %*				
Центральні банки	кінець 2010	2011		2012
		кінець III кв.	кінець IV кв.	останні дані
Провідні економіки				
Середня для Великої Сімки	0.54	0.64	0.54	-
Середня для 11 центробанків провідних країн	1.36	1.47	1.24	-
ФРС	діапазон 0 - 0.25			
ЄЦБ	1.00	1.50	1.00	-
Банк Англії	0.50	-	-	-
Банк Японії	діапазон 0 - 0.1			
Банк Швейцарії	0.25	0.00	-	-
Нові ринкові економіки				
Банк Польщі	3.50	-	-	-
Банк Угорщини	5.75	-	7.00	-
Банк Чехії	0.75	-	-	-
Банк Росії	7.75	-	8.00	-
НБУ	7.75	-	-	-
Банк Туреччини	6.50	5.75	-	-
Китай	5.81	6.56	-	-

* "-" незмінна ставка.

ІНФЛЯЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Споживча інфляція продовжила низхідний тренд у IV кварталі 2011 року – в річному вимірі зростання споживчих цін в 2011 році уповільнилося до 4.6% (найнижчий показник за останні 9 років).

Після суттєвого зниження в III кварталі індекс споживчих цін за IV квартал зріс на 0.3%, що в основному обумовлено базовою інфляцією (внесок в ІСЦ становив 0.6 в. п.).

Зростання базової інфляції в IV кварталі знизилася до 1.1%, що значно нижче середнього значення за останні два роки (1.9%). За рік базова інфляція знизилася до 6.9% (внесок в ІСЦ – 3.8 в. п.). У цілому фактори попиту продовжували помірно впливати на розвиток інфляційних процесів – фактичний рівень ВВП перебував на нижчому, ніж його потенційний рівні. Інфляційні очікування в IV кварталі незначно зросли до 14.0% після зниження до 13.6% у попередньому.

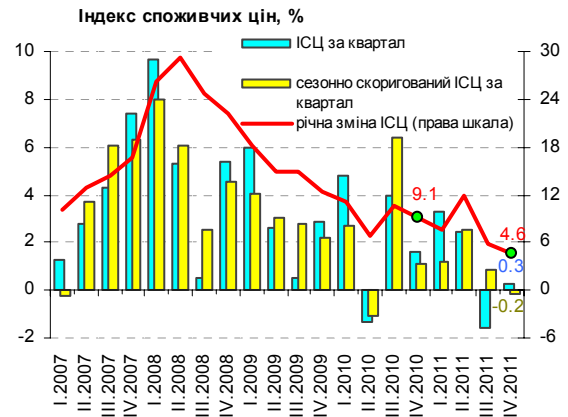
Небазова інфляція за IV квартал знизилася на 0.8%, (-0.3 в. п. – внесок в ІСЦ, за рік уповільнилася до 1.7%) унаслідок:

зменшення цін на адміністративно регульований компонент ІСЦ на 2.3% через суттєве зниження цін на цукор (на 23.3%), що входить до цієї групи, та скраплений газ (на 14.2%);

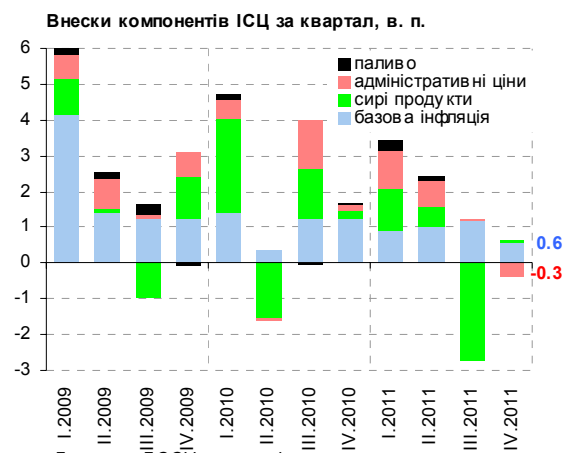
практичної незмінності цін на сирі продукти (зростання становило лише 0.1% за квартал) після їх зниження на 9.8% у попередньому кварталі через високий урожай;

низьких темпів зростання цін на паливо (лише 0.2% за квартал, 30.9% за рік).

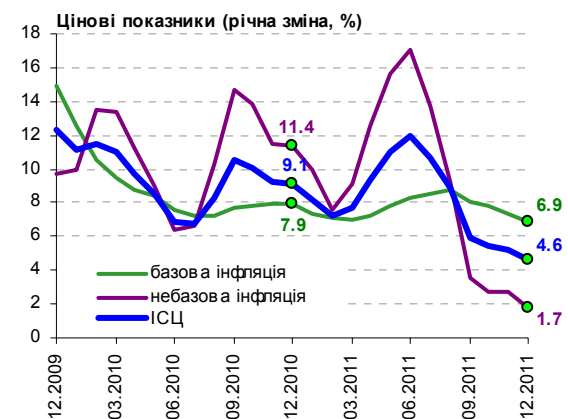
Пожвавлення зовнішньої кон'юнктури та активізація внутрішнього інвестиційного попиту (у перших трьох кварталах 2011 року) зумовили суттєве зростання ЦВ, проте в IV кварталі ЦВ знизився на 3.0% – у результаті ЦВ за рік зріс лише на 14.2%.

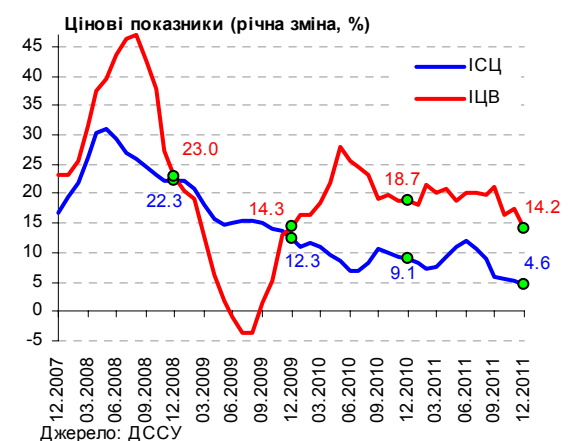
Джерело: ДССУ та власні розрахунки.

Джерело: ДССУ та власні розрахунки.

Джерело: ДССУ та власні розрахунки.

Джерело: ДССУ

	За квартал, %				За 12 місяців, %			
	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Індекс споживчих цін	3.3	2.4	-1.6	0.3	7.7	11.9	5.9	4.6
Базова інфляція	1.7	1.8	2.1	1.1	7.0	8.3	8.1	6.9
Сирі продовольчі товари	4.2	2.1	-9.8	0.1	4.0	12.7	-3.1	-4.0
Адміністративні ціни	6.7	4.6	0.2	-2.3	16.7	22.3	12.7	9.2
Паливо	20.2	8.6	0.1	0.2	23.0	33.0	37.3	30.9
Індекс цін виробників	8.4	6.6	1.8	-3.0	20.3	20.0	21.3	14.2

У другій половині 2011 року інфляція знижувалася (до 4.6% за рік) як за рахунок базової, так і за рахунок небазової компоненти.

Інфляція попиту

Зниження базової інфляції в останні два квартали було досить повільним (з 8.3% до 6.9%) на фоні різкого зменшення небазової інфляції (з 17.1% до 1.7%). Отже, інфляція 2011 року була переважно обумовлена зростанням цін на компоненти, що входять до базової інфляції (внесок в ІСЦ – 3.8 в. п.).

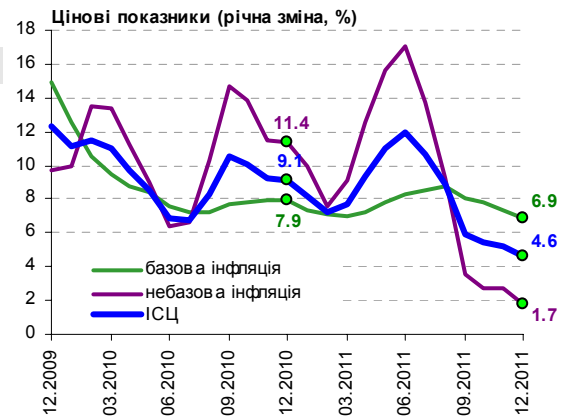
Сукупний попит залишався на рівні нижчому, ніж потенційний, що продовжило стримуючим чином впливати на базову інфляцію. Проте збільшення в IV кварталі негативного розриву ВВП (до -1%) зумовило зменшення базової інфляції до 1.1% за квартал, що нижче, ніж середній рівень базової інфляції за останні два роки (близько 2% за квартал).

Завдяки стримуючому впливу укріплення НЕОК (на 6.8% за 2011 рік, на 5.4% за IV квартал) на імпортовану інфляцію в умовах підвищених темпів інфляції в країнах-партнерах вузький БІСЦ в річному вимірі уповільнив зростання до 2.6% (за квартал – 0.7%). Внесок вузької базової інфляції в БІСЦ становив 0.1 в. п. за квартал та 0.8 в. п. в річному вимірі.

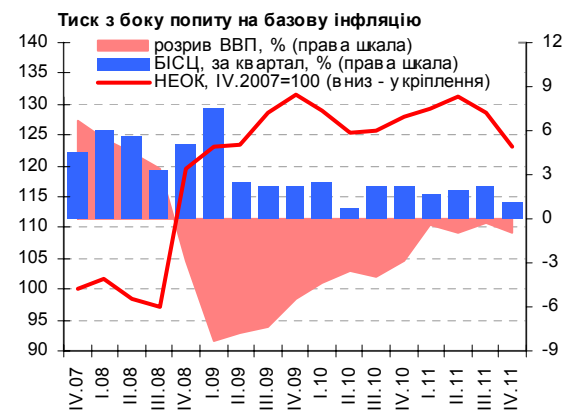
У зв'язку з перевищенням в середині року базовим ІСЦ цільового рівня в 7.9% (у червні - вересні) Національний банк України був вимушений проводити стриману монетарну політику, спрямовану на зменшення інфляційного тиску та девальваційного тиску на обмінний курс гривні. Посилення норм обов'язкового резервування дало змогу значно зменшити обсяг вільної банківської ліквідності. Як наслідок процентні ставки на міжбанківському ринку поступово підвищувалися (до 6.1% у середньому за 2011 рік порівняно з 1.9% у 2010 році), досягнувши пікових значень у IV кварталі (14.9% у жовтні).

Така монетарна політика сприяла успішному досягненню цілі з базової інфляції – за підсумками року вона знизилася до 6.9%.

З точки зору впливу на сукупний споживчий попит бюджетна політика протягом 2011 року стала жорсткішою, ніж у попередньому (про що свідчить структурний профіцит зведеного бюджету). Дефіцит зведеного бюджету за 2011 рік скоротився до 23.1 млрд. грн. (64.9 млрд. грн. в 2010 році).

Джерело: ДССУ та власні розрахунки.

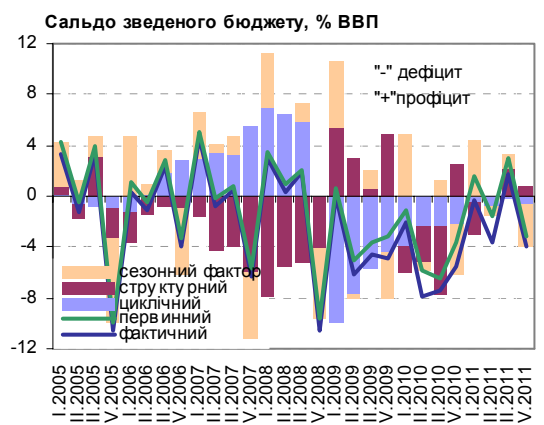

Джерело: власні розрахунки.

Джерело: НБУ.

*На кінець періоду

Джерело: власні розрахунки.

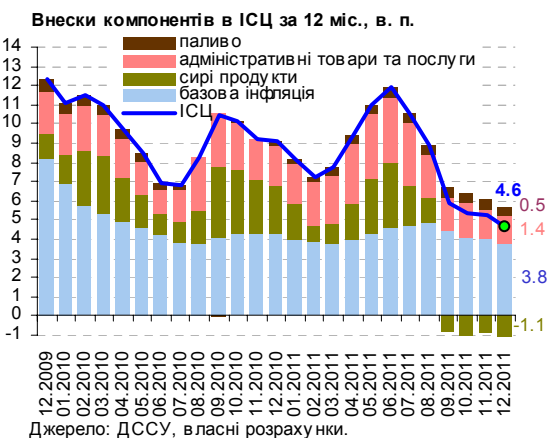
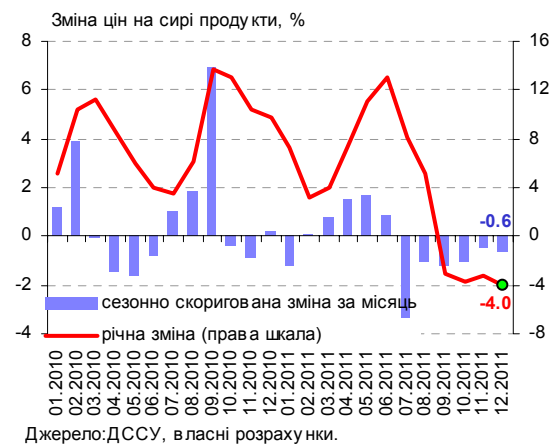
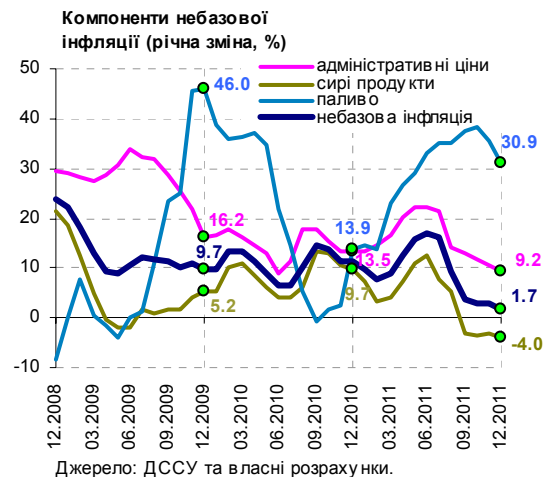
Інфляція витрат

Найбільший внесок у низхідну динаміку ІСЦ за підсумками 2011 року здійснив небазовий ІСЦ, що значною мірою характеризує інфляцію витрат: за рік його зростання різко уповільнилося з 11.4% до 1.7% (0.8 в. п. – внесок в ІСЦ). У IV кварталі небазова інфляція знизилася на 0.8% (-0.3 в. п. – внесок в ІСЦ).

Основною причиною уповільнення зростання небазового ІСЦ в 2011 році був високий урожай плодоовочевої продукції, що сприяв значному здешевленню овочів (на 44.1% за рік, -1.2 в. п. – внесок у зміну ІСЦ) та фруктів (на 3.6%, -0.1 в. п. – внесок у зміну ІСЦ). Це обумовило зниження цін на сирі продукти на 4.0% за рік та з урахуванням їх високої ваги в структурі споживчих витрат домогосподарств – вагомий від’ємний внесок у річну зміну ІСЦ (-1.1 в. п.). У IV кварталі ціни на сирі продукти майже не змінилися (зростання на 0.1%).

Ціни на групу товарів і послуг, що регулюються адміністративно, в IV кварталі знизилася на 2.3% та обумовили -0.3 в. п. внеску в ІСЦ. Цьому сприяло суттєве зменшення цін на цукор (за квартал – на 23.3%, за рік – на 20.5%) та скраплений газ (за квартал – на 14.2%, за рік – на 6.9%), незважаючи на зростання цін у сфері житлово-комунального господарства (за квартал – на 0.3%, за рік – на 11.0%). У річному вимірі адміністративно регульовані ціни уповільнили своє зростання до 9.2% порівняно з 13.5% у 2010 році та скоротили свій внесок в ІСЦ до 1.4 в. п.

Ціна на паливо в IV кварталі майже не зросла (0.2% за квартал) у результаті стабілізації цін на світових ринках в умовах низької курсової волатильності обмінного курсу гривні до долара США. Проте суттєве зростання ціни на нафту на світових ринках (у середині року річні темпи зростання становили понад 50%, лише в грудні уповільнилися до 18.1%) зумовило зростання цін на паливо в Україні на 30.9%.

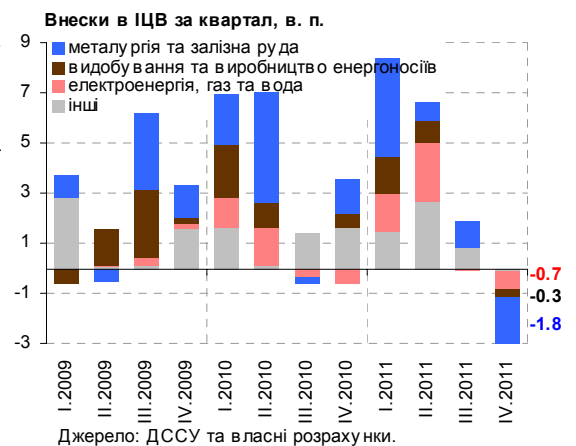
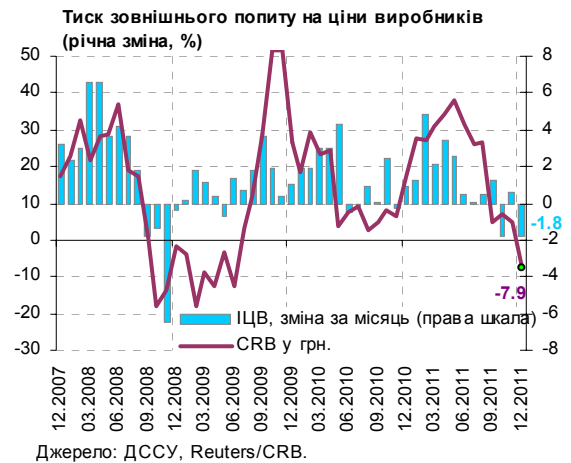

Індекс цін виробників

Вагомий вплив на індекс цін виробників здійснювала зміна цін на продукцію експортоорієнтованих виробництв. Тому поживлення кон'юнктури світових товарних ринків та активізація внутрішнього інвестиційного попиту (переважно в перші три квартали 2011 року) стимулювали зростання ІЦВ у 2011 році на 14.2%, проте **в умовах зниження зовнішнього попиту за IV квартал ІЦВ зменшився на 3.0%.**

Зважаючи на низхідну динаміку цін на світових ринках металів, внутрішні ціни на продукцію металургії в IV кварталі знизилися на 7.3%, що обумовило основний внесок (-1.8 в. п.) у зниження ІЦВ.

Суттєве зниження цін відбулося в галузях виробництва коксу і продуктів нафтопереробки (4.9% за квартал, -0.4 в. п. – внесок в ІЦВ), виробництва та розподілення електроенергії, газу та води (5.0% за квартал, -0.7 в. п. – внесок в ІЦВ)

ПОПИТ ТА ВИПУСК

У IV кварталі зростання ВВП становило 4.7% у річному вимірі, за вирахуванням сезонного фактору зростання становило 1%. У цілому за рік зростання ВВП становило 5.2%, що вище, ніж у 2010 році (4.1%).

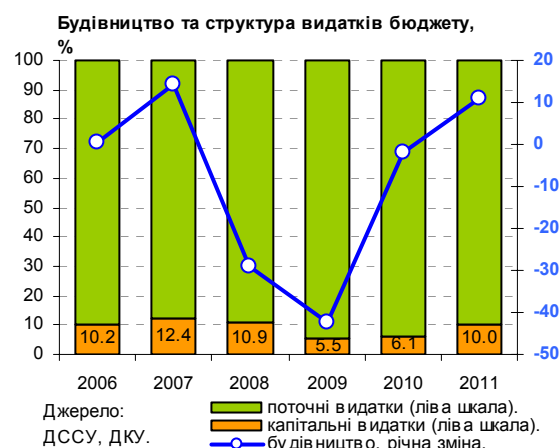
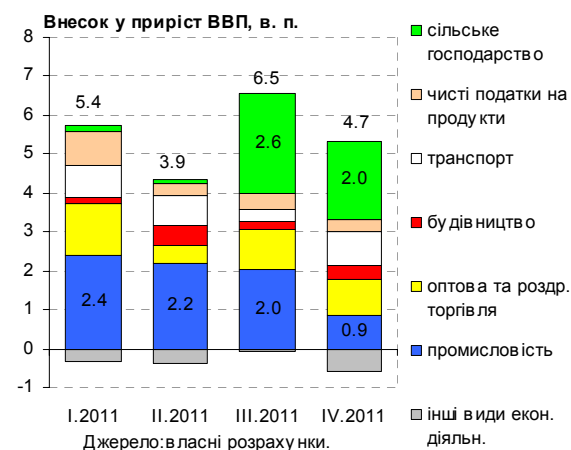
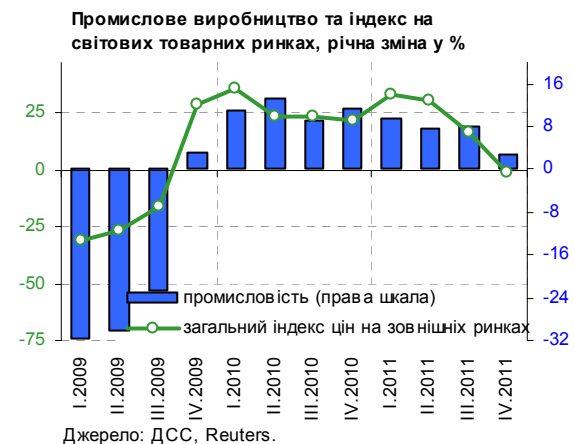
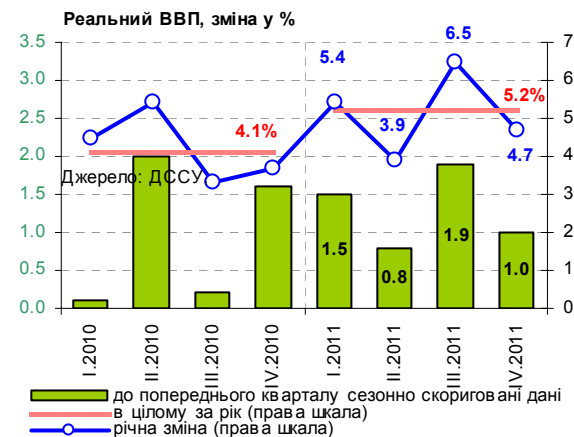
Незважаючи на погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури зростання промислового виробництва в IV кварталі становило 2.7% у річному вимірі. Рецесія в країнах – основних торговельних партнерах України найбільше вплинула на динаміку експортоорієнтованих галузей промисловості – металургії (зниження обсягів на 0.3% у річному вимірі), машинобудування (5.7%) та хімічної та нафтохімічної промисловості (4%).

З іншого боку високий внутрішній споживчий попит був фактором, що компенсував втрати економіки на зовнішніх ринках. Стабільне зростання реальних заробітних плат сприяло збереженню високого рівня внутрішнього споживчого попиту. Приватне споживання в IV кварталі зросло на 12.6% у річному вимірі (14.6% за рік). З боку виробництва це забезпечило зростання обсягів роздрібного товарообороту на 13.4% за IV квартал у річному вимірі та на 14.7% у цілому за рік.

Додатковим фактором високих темпів економічного був рекордний урожай зернових культур (56.7 млн. т в 2011 році), що зумовив зростання обсягів сільськогосподарського виробництва на 23.5% у річному вимірі в IV кварталі (17.5% за рік). Сільське господарство забезпечило внесок у приріст ВВП у IV кварталі на рівні 2 в. п., у цілому за 2011 рік – 1.5 в. п.

Збільшення державного фінансування в рамках підготовки до проведення Євро-2012 підтримувало високу інвестиційну активність протягом року. Зростання валового нагромадження за рік становило 10.1%, за IV квартал – 16.9%, зростання обсягу будівельних робіт – 11.1% та 11.5% відповідно.

ВВП, зміна у % порівняно з:	IV кв. 2010	I кв. 2011	II кв. 2011	III кв. 2011	IV кв. 2011
відповідним кварталом минулого року	3.7	5.4	3.9	6.5	4.7
відповідним періодом минулого року	4.1	5.4	4.6	5.3	5.2
попереднім кварталом, сезонно скориговані	1.6	1.5	0.8	1.9	1.0

ВНУТРІШНІЙ ПОПИТ

На фоні високої бази порівняння минулого року в IV кварталі зростання внутрішнього попиту уповільнилося до 10.7% у річному вимірі (12.2% у III кварталі). За рік зростання внутрішнього попиту становило 12.1%.

У 2011 році основною складовою внутрішнього попиту залишалося приватне споживання, зростання якого за рік становило 14.6%, у IV кварталі – близько 12.6% у річному вимірі. Основним фактором високих темпів зростання було стабільне зростання реальних заробітних плат.

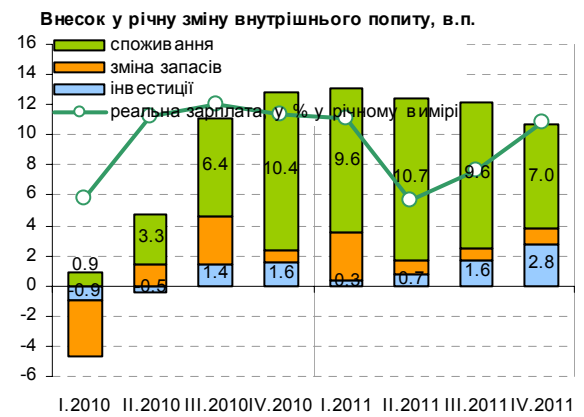
Державне споживання суттєво знизилося – на 5.7% у річному вимірі в IV кварталі та 2.4% у цілому за рік. Найбільше скорочення обсягів відбулося в індивідуальному кінцевому споживанні, тобто в наданні пільг населенню на придбання ринкової продукції – в галузях, пов'язаних з освітою, охороною здоров'я тощо. За оцінками департаменту це пов'язано зі зміною структури видатків у 2011 році на користь збільшення частки капітальних видатків з метою підвищення інвестиційної активності.

Саме зростання капітальних видатків (на 36.2% за 2011 рік) було основним джерелом нарощення інвестиційної діяльності в 2011 році. Приріст валового нагромадження основного капіталу становив 10.1% за рік та 16.9% у IV кварталі в річному вимірі. Також у структурі інвестицій в основний капітал зросла частка кредитів банків як джерела фінансування (до 18.5% порівняно з 11.8% у III кварталі 2010 року), оскільки значний обсяг будівництва житлових будівель та стадіонів був забезпечений саме кредитними коштами.

У IV кварталі незначно скоротилися запаси матеріальних оборотних коштів. За оцінками департаменту це відбулося через скасування експортних мит зернових, завдяки чому значно збільшився експорт зернових та відповідно зменшення їх запасів, які зберігаються на складах.

ЧИСТИЙ ЗОВНІШНІЙ ПОПИТ

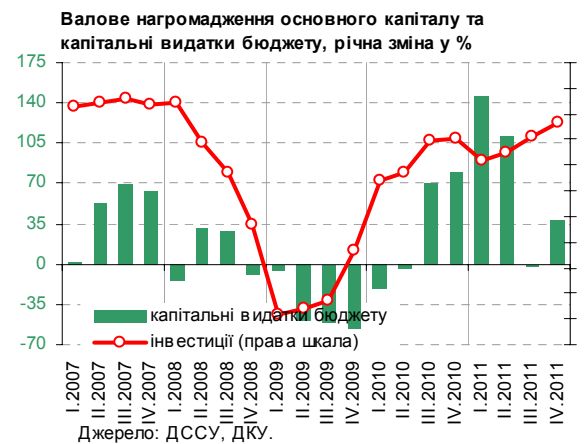
Слабкий зовнішній попит спричинив зменшення обсягів експорту товарів та послуг на 5.6% у річному вимірі. Найбільше зниження обсягів відбулося в експорті продукції металургії (-0.7% у річному вимірі) та машинобудування (-1.4%). З іншого боку високий урожай зернових культур на фоні відміни експортних мит сприяв нарощенню обсягів експорту зернових на 37.3% у річному вимірі, а позитивна ситуація в сільськогосподарському виробництві у світі стимулювала зростання експорту мінеральних добрив на 37.6%.

Джерело: ДССУ, власні розрахунки.

Джерело: ДКУ.

Джерело: ДССУ, ДКУ.

Джерело: ДССУ, CRUspri.

Низький рівень внутрішнього виробництва спричинив уповільнення зростання імпорту товарів та послуг – з 12% у III кварталі в річному вимірі до 3.3% у IV кварталі за всіма групами товарів імпорту. Так зниження попиту з боку металургійного виробництва було основним фактором зниження обсягів імпорту товарів паливно-енергетичного комплексу на 15.9% у річному вимірі, зокрема коксу – на 28.1%. Також у IV кварталі відбулося зниження імпорту хімічної продукції (на 4.9% у річному вимірі після зростання на 15.1% у III кварталі) завдяки поступовому заміщенню на внутрішньому ринку імпортованої продукції (насамперед російської та німецької) вітчизняною.

Внесок чистого експорту в приріст ВВП у IV кварталі був негативним та становив 4.8 в. п.

ВИПУСК

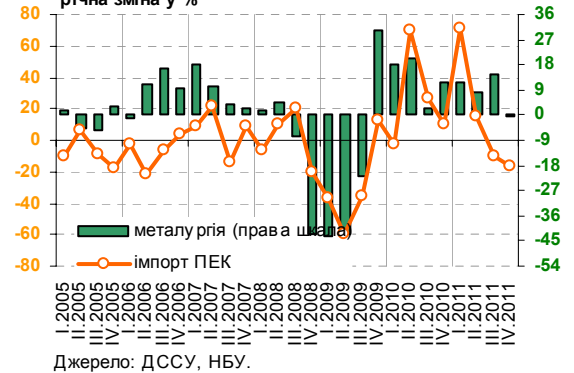
Визначальним фактором уповільнення зростання ВВП у другому півріччі з боку виробництва було погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури, що відобразилося на показниках експортоорієнтованих галузей промисловості. Так зростання обсягів виробництва хімічної та нафтохімічної промисловості уповільнилося з 18.1% у III кварталі в річному вимірі до 4% у IV кварталі, машинобудування – з 18% до 5.7% відповідно, а вперше з III кварталу 2009 року обсяги металургійного виробництва в IV кварталі 2010 року знизилися на 0.3% у річному вимірі. Погіршення динаміки цих галузей відобразилося на показниках промислового виробництва в цілому, зростання обсягів якого в IV кварталі становило лише 2.7% у річному вимірі, за рік його зростання сповільнилося до 7.3%.

Зменшення зовнішнього попиту внаслідок продовження рецесії в Єврозоні обумовлювало негативну динаміку в металургійному виробництві в IV кварталі (зниження на 0.3% у річному вимірі). Зниження ділової активності у світі торкнулося основних галузей-металоспоживачів. Навіть на фоні здешевлення української сталі це стримувало нарощування експортних продажів металів і відповідно їх виробництво. В експортних поставках високою залишалася частка напівфабрикатів (46.7%), яка у світовому експорті металів становить близько 15%.

Підтримувальним чинником металургійної галузі в 2011 році був внутрішній ринок – за даними Української гірничо-металургійної компанії за рік він збільшився на 15%. Однак на внутрішній ринок надходить тільки 25% металопрокату.

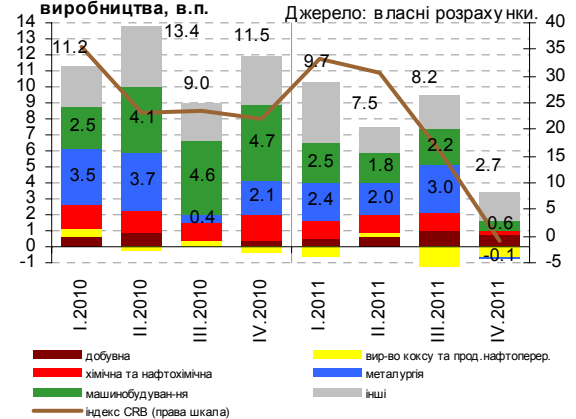
У розрізі галузевого споживання до металоторговельних компаній було здійснено 30.2% поставок від їх загального обсягу, до трубних заводів – 23.1%, на потреби машинобудівної галузі – 19.7%. За рік обсяги металургійного виробництва збільшилися на 8.5%.

Металургійне виробництво та імпорт продукції паливно-енергетичного комплексу, річна зміна у %

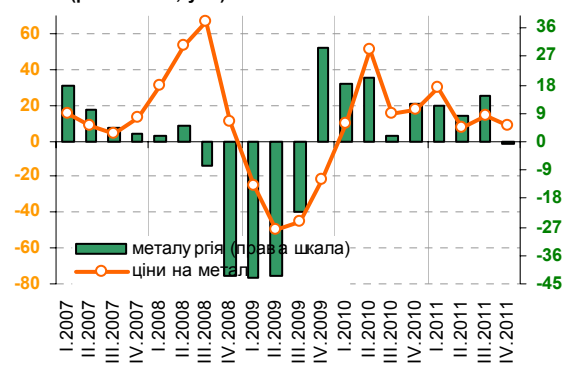
Джерело: ДССУ, НБУ.

Внесок у річну зміну промислового виробництва, в.п.

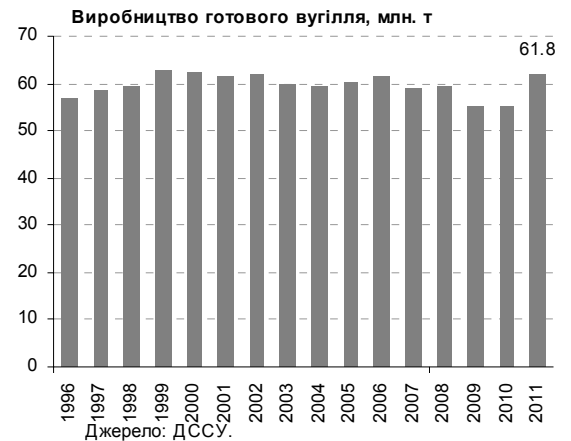
Джерело: власні розрахунки.

Металургійне виробництво та ціни на сталь (річна зміна, у %)

Джерело: ДССУ, CRUspi.

Збільшення попиту з боку металургійних підприємств на вугілля обумовило високі темпи зростання в добувній промисловості – 6.9% за рік та 6.7% у IV кварталі в річному вимірі. Підприємства вугільної галузі в 2011 році збільшили видобування вугілля на 8.8% – до 81.8 млн. т. Уперше за останні 10 років галузь досягла рівня видобування 2000 – 2002 років. Одним з факторів, які сприяли збільшенню видобування, було залучення інвестиційних ресурсів на модернізацію вугільних підприємств на рівні 1 687 млрд. грн., що на 8.3% більше, ніж у минулому році. Додатковим фактором збільшення видобування вугілля був перехід багатьох підприємств на використання вугілля як палива замість природного газу.

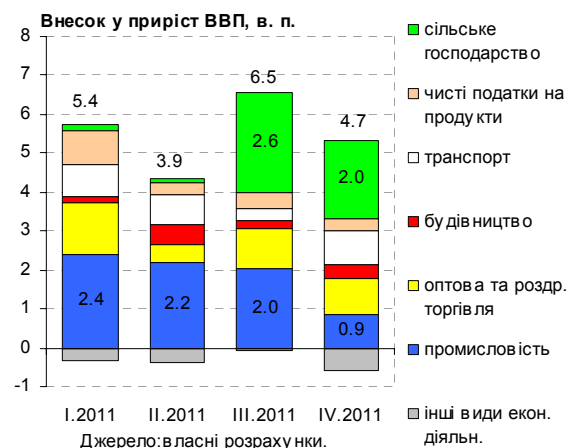

Чинником, що підтримує економічне зростання, був рекордний урожай зернових культур та овочів у 2011 році.

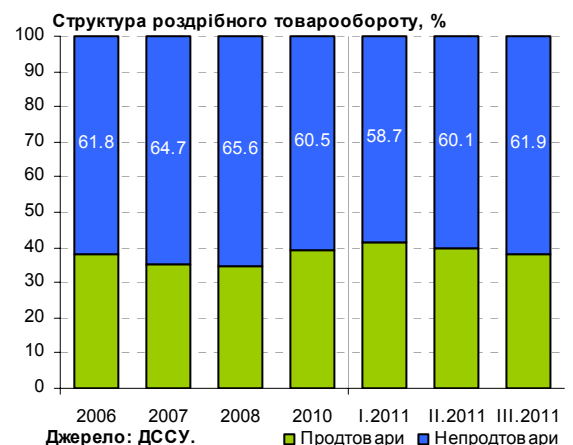
Виробництво основних сільськогосподарських культур у 2011 році

	Зернові (у початково оприбуткованій вазі)	Цукрові буряки (фабричні)	Насіння соняшнику (у початково оприбуткованій вазі)	Картопля	Овочі (відкритого ґрунту)
зібрано, млн. т	56.7	18.7	8.7	24.2	9.8
у % до 2010 року	44.3	36.2	27.9	29.6	21.0

Зростання валової доданої вартості сільськогосподарського виробництва за рік становило 17.6%, за IV квартал – 28.9% у річному вимірі, що забезпечило внесок у приріст ВВП на рівні 1.5 в. п. та 2 в. п. відповідно. За даними Міністерства аграрної політики за шість місяців 2011 – 2012 маркетингового року виручка від експорту в агропромисловому комплексі становила більше 10 млрд. дол. США, а зовнішньоекономічне сальдо в галузі – 4.8 млрд. дол. США. У 2011 році Україна увійшла до трійки найбільших експортерів зерна у світі. Так в експорті ячменю Україна посіла перше місце у світі, у виробництві насіння соняшнику – третє місце, друге – у виробництві олії та перше – в експорті цієї продукції.

Стабільне зростання доходів населення підтримувало внутрішній споживчий попит на високому рівні, що відобразилося на динаміці внутрішньоорієнтованих галузей. Так зростання обсягів роздрібної торгівлі за рік становило 14.7%, у IV кварталі – 13.4% у річному вимірі. Причому зростання відбувалося переважно за рахунок нарощення частки непродовольчих товарів.

Протягом 2011 року продовжувалося поступове відновлення будівельної діяльності, зростання обсягу будівельних робіт за 2011 рік становило 11.1%, за IV квартал – 11.5% у річному вимірі. Визначальним фактором позитивної динаміки галузі було суттєве збільшення державного фінансування – капітальні видатки бюджету в 2011 році зросли на 36.2% у номінальному вираженні та були спрямовані на оновлення інфраструктури в рамках підготовки до Євро-2012, зокрема:

побудовано новий міст – Дарницький, завдяки чому поліпшилося автосполучення між правим та лівим берегами Дніпра в м. Києві;

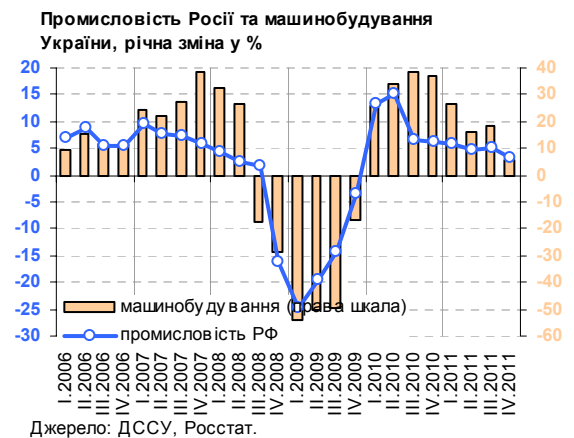
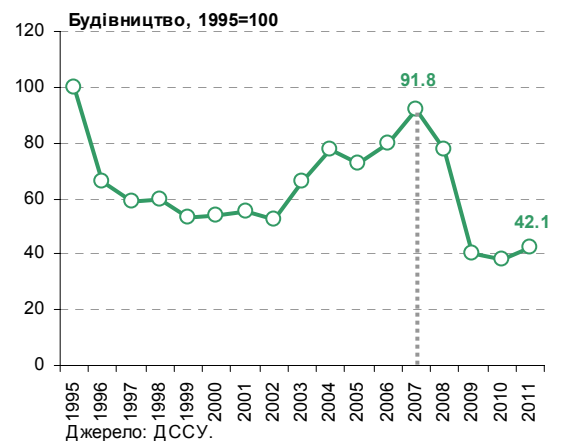
завершено будівництво злітно-посадкової смуги в Донецьку, що може приймати всі типи літаків;

було відкрито дві спортивні арени – НСК “Олімпійський” у м. Києві та “Арена Львів” у м. Львові;

у 2011 році в Україні було збудовано та відремонтовано 1700 км доріг загального користування. Для порівняння: у 2009 році було відкрито рух лише на 92 км автодоріг, у 2010 – на 973 км;

була оновлена інфраструктура авіаційного транспорту – в аеропорту “Бориспіль” було завершено реконструкцію терміналу В, уведено в експлуатацію новий термінал в аеропорту “Харків”. Також було розпочато будівництво нових терміналів у Львові, Донецьку та Києві.

Про високий внутрішній інвестиційний попит свідчать показники машинобудування, зростання якого за рік становило 16.9%. Відновлення інфраструктури в рамках підготовки до Євро-2012 та модернізація основних фондів з метою зниження енергоємності виробництва обумовлювали нарощення обсягів виробництва транспортних засобів та устаткування (на 22.4% за рік) та виробництва машин та устаткування (11.6%). Додатковим чинником позитивної динаміки галузі протягом року був високий зовнішній інвестиційний попит, особливо з боку Росії, зниження якого наприкінці року відобразилося на показниках галузі – в IV кварталі зростання виробництва становило лише 5.7% у річному вимірі.

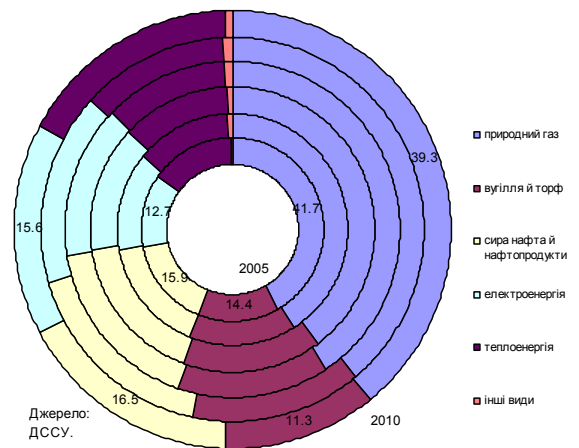

Вставка. Енергетичний баланс України за 2010 рік.

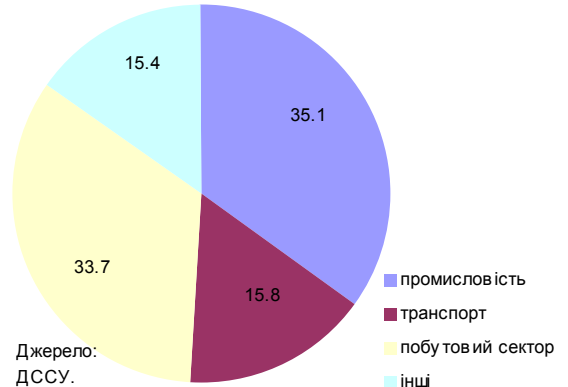
Державною службою статистики в лютому 2012 року вперше було опубліковано енергетичний баланс України за 2010 рік. На основі отриманих даних можна зробити такі висновки:

1. У структурі кінцевого споживання палива та енергії чільне місце посідає природний газ, частка якого в останні роки дещо знизилася – з 41.7% у 2005 році до 39.3% у 2010. Частка імпортованого газу в загальному обсязі в 2010 році становила 54.1%, у той час коли власне виробництво – лише 27.8%. Найбільшим споживачем природного газу є побутовий сектор (49.1% від загального обсягу споживання газу), тобто найвищими є показники споживання палива та енергії домашніми господарствами та обсяги палива, що реалізовані безпосередньо населенню. Серед галузей економіки найбільший споживач природного газу – це промисловість (22.5%), а саме металургія (14.5%).
2. Найбільшим споживачем палива та енергії в цілому є промислове виробництво (35.1% від загального обсягу), зокрема металургійне виробництво (19%). У промисловому виробництві найбільше використовується вугілля й торф (27.7% від загального обсягу використаного галуззю палива й енергії), а також природний газ (25.2%).
3. В останні роки енергоємність виробництва дещо знизилася – з 133.8 тне² / млрд. грн. ВВП у 2005 році до 112.6 тне / млрд. грн. ВВП у 2010 році³. Хоча це можна пояснити зменшенням частки більш енергоємного промислового виробництва в загальному ВВП на користь зростання частки сфери послуг. Так у 2005 році частка промислового виробництва у ВВП становила 27.2%, а в 2010 році – 23.9%.

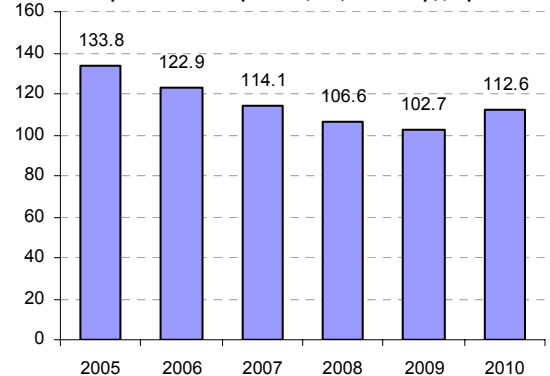
Структура кінцевого споживання палива та енергії в 2005 - 2010 рр.

Структура споживання палива та енергії в 2010 році за секторами економіки, %

Енергоємність виробництва, тне / млрд. грн.

² Тон нафтового еквіваленту.

³ Для розрахунку використовувалися дані щодо ВВП у постійних цінах 2007 року.

РИНОК ПРАЦІ ТА ДОХОДИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

На ринку праці під впливом сезонного зниження попиту на робочу силу на кінець IV кварталу 2011 року спостерігалось збільшення кількості зареєстрованих безробітних (на 19.4%) та відповідно підвищення рівня зареєстрованого безробіття на 0.3 в.п. – до 1.8% (у середньому за квартал 1.6%). Навантаження на 10 вільних робочих місць (вакансій) за квартал збільшилося до 84 осіб порівняно з 48 особами на кінець III кварталу 2011 року.

Темпи зростання заробітної плати в річному вимірі залишилися на високому рівні, що на фоні уповільнення інфляції сприяло зростанню реальних наявних доходів населення в річному вимірі (8.4%).

Продовжила зменшуватися заборгованість з виплати заробітної плати, у тому числі й за рахунок бюджетних коштів.

Річна плинна схильності населення до заощаджень продовжила скорочуватися, що пов'язано зі зростанням частки витрат населення на придбання товарів та послуг.

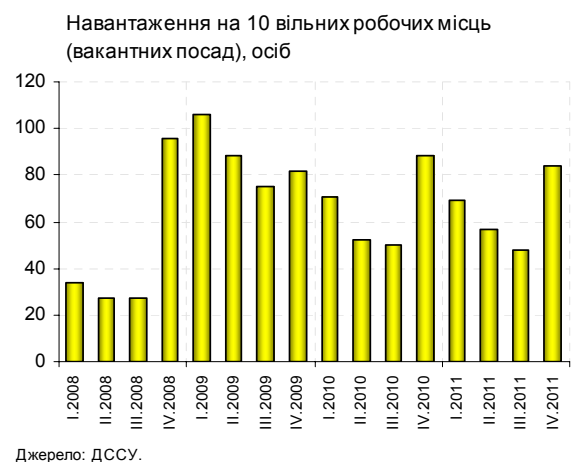
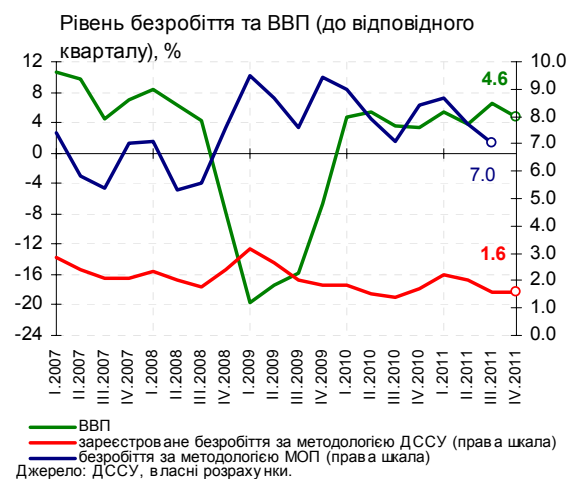
Ринок праці

У IV кварталі 2011 року відбулося сезонне зменшення кількості штатних працівників порівняно з попереднім кварталом. Найбільше зменшення кількості працівників спостерігалось в таких галузях, як сільське господарство (на 8.9%), діяльність готелів та ресторанів (8.1%), рибальство (5.1%) та лісове господарство (3.8%). Збільшення кількості працівників відбулося тільки в галузі освіти (на 2.7%), у сфері надання комунальних та індивідуальних послуг (1.2%) та в торгівлі (0.1%).

Рівень зареєстрованого безробіття на кінець IV кварталу зріс до 1.8% порівняно з 1.5% на кінець III кварталу 2011 року, це відбулося переважно під впливом сезонних чинників.

Довідково: рівень безробіття за методологією МОП⁴ за даними ДССУ в IV кварталі 2011 року збільшився до 8.2% порівняно з III кварталом 2011 року (6.9%).

Протягом IV кварталу попит на робочу силу⁵ зменшився до 59.3 тис. осіб порівняно з 87.3 тис. осіб на кінець III кварталу 2011 року (зменшення на 32.1%). Водночас відбулося збільшення пропозиції робочої сили⁶ на 19.4% (до 501.4 тис. осіб на кінець IV кварталу порівняно з 420

⁴ Відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15 – 70 років до економічно активного населення (робочої сили) зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної ознаки.

⁵ Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами та організаціями в службі зайнятості.

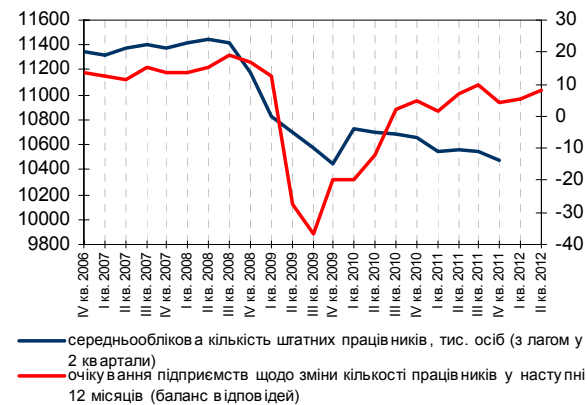
⁶ Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості.

тис. осіб на кінець III кварталу), відповідно навантаження на 10 вільних робочих місць (вакансій) значно збільшилося (84 особи порівняно з 48 особами). Збільшення кількості незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, можна пояснити:

- сезонним фактором, що відобразилося на зменшенні попиту на робочу силу в сільському господарстві, діяльності готелів та ресторанів, рибальстві та лісовому господарстві;
- зниженням економічної активності в IV кварталі 2011 року.

За результатами опитувань⁷ керівників підприємств у I півріччі 2012 року очікується збільшення кількості працівників.

Динаміка очікувань підприємств щодо кількості працівників та їх фактична чисельність

Оплата праці

У IV кварталі 2011 року номінальна середньомісячна заробітна плата на одного штатного працівника збільшилася на 4% порівняно з III кварталом 2011 року до 2 837 грн. Чинником зростання було підвищення розміру соціальних стандартів (у жовтні та грудні 2011 року), а також традиційні додаткові передноворічні виплати.

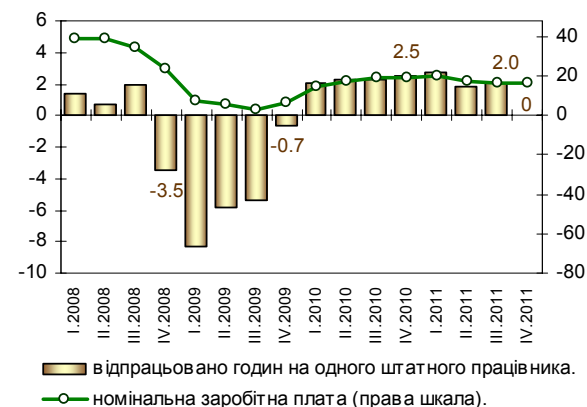
Темпи її зростання в річному вимірі залишалися на високому рівні (16.5% порівняно з 16.9% у попередньому кварталі).

Зростання номінальної середньомісячної заробітної плати в річному вимірі в IV кварталі 2011 року на фоні зменшення інфляції (до 5% в IV кварталі порівняно з 8.4% в III кварталі 2011 року) сприяло зростанню реальної середньомісячної заробітної плати в річному вимірі (до 10.8% порівняно з 7.7% у III кварталі 2011 року).

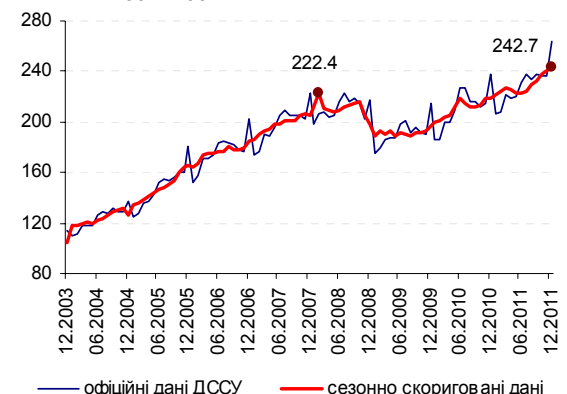
У розрізі видів економічної діяльності в IV кварталі 2011 року порівняно з попереднім кварталом найбільш істотне зростання номінальної заробітної плати було зафіксоване у рибальстві (на 10.3%), у державному управлінні (на 6.7%), у сфері охорони здоров'я (на 6.4%) та операціях з нерухомим майном (на 6.3%). Зменшення заробітної плати було зафіксовано в сільському господарстві (на 0.3%).

У реальному вимірі розмір сезонно скоригованої середньої заробітної плати на кінець IV кварталу 2011 року (у грудні) був вищим, ніж рівень докризового максимуму, який було зафіксовано в I кварталі 2008 року (в лютому) на 9.1%.

Номінальна заробітна плата та використання робочого часу (річна зміна, %)

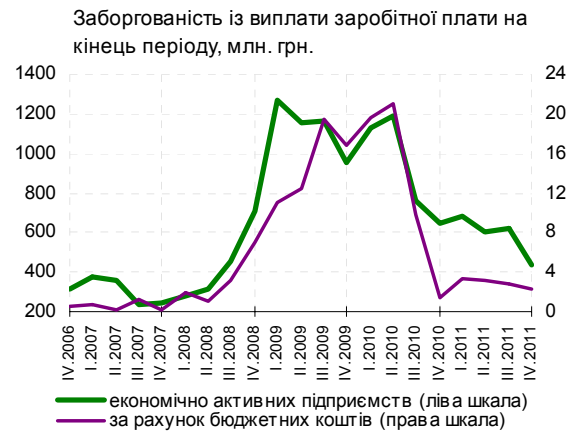

Індекс реальної заробітної плати (%), 12.2002=100

⁷ Опитування щодо ділових очікувань підприємств, яке було проведено Національним банком України у листопаді 2011 року. Більш докладно ознайомитися з аналітичним звітом “Ділові очікування підприємств України” можна на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку України (www.bank.gov.ua) в розділі “Публікації”, підрозділі “Економічні матеріали”, шлях http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58374

Зростання номінальної заробітної плати порівняно з попереднім кварталом супроводжувалося зменшенням заборгованості з її виплати, яка за станом на 1 січня 2012 року зменшилася до 977.4 млн. грн. (на 17.2% порівняно з 1 жовтня 2011 року), у тому числі працівникам економічно активних підприємств заборговано 436.1 млн. грн. Заборгованість за рахунок бюджетних коштів також зменшилася (на 17.8% порівняно з попереднім кварталом) і становила 2.2 млн. грн.

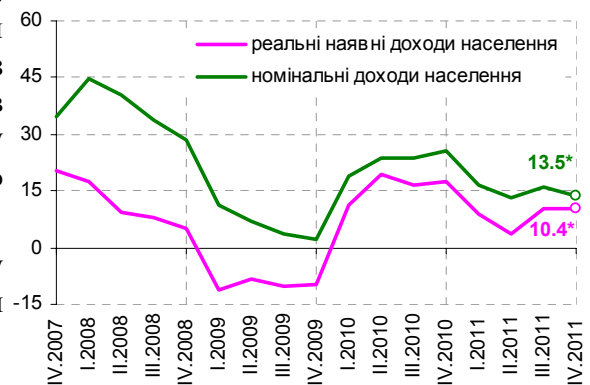

Джерело: ДССУ.

Доходи домогосподарств

За оцінками департаменту номінальне зростання доходів населення в річному вимірі в IV кварталі уповільнилося до 13.5% порівняно з 15.9% у III кварталі 2011 року. Зростання доходів забезпечувалося насамперед зростанням номінальної заробітної плати (на 15.1% порівняно з відповідним кварталом 2011 року), питома вага якої в структурі доходів населення в IV кварталі 2011 року порівняно з IV кварталом 2010 року збільшилася з 42.2% до 42.8%.

Номінальні та реальні наявні доходи населення, річна зміна, %

Джерело: Державна служба статистики, * - власна оцінка

Темпи зростання реальних наявних доходів у річному вимірі в IV кварталі 2011 року становили 10.4% і були майже на рівні попереднього кварталу (10.3%).

Заощадження

Схильність населення до заощаджень у IV кварталі 2011 року зменшилася до 13.3% порівняно з попереднім кварталом (14.6%), а її річна плинна продовжила скорочуватися, що пов'язано зі зростанням частки витрат населення на придбання товарів та послуг (у 2011 році до 81% порівняно із 76.3% в 2010 році). У цілому за 2011 рік річна плинна схильності населення до заощаджень зменшилася на 6.2 в. п. (з 18.6% у IV кварталі 2010 року до 12.4% у IV кварталі 2011 року).

Схильність населення до заощаджень*, %

* Співвідношення заощаджень та наявного доходу населення;
** Власна оцінка.

Джерело: ДССУ, власні розрахунки.

ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР

На фоні уповільнення зростання доходів зведеного бюджету в IV кварталі зростання видатків залишилося помірним (12.4% та 13.4% відповідно). Попри збільшення дефіциту наприкінці року збереглися помірно жорсткі фіскальні умови внаслідок обмежуючої політики видатків. Водночас доступ на фінансові ринки був вкрай обмежений.

Доходи

У IV кварталі 2011 року зростання доходів сповільнилося і становило лише 12.4% у річному вимірі, що пов'язано як із уповільненням зростання ВВП, так із статистичним ефектом бази порівняння 2010 року. Збільшення доходів у 2011 році становило 20.4.%⁸ порівняно з 21.2% у 2010 році.

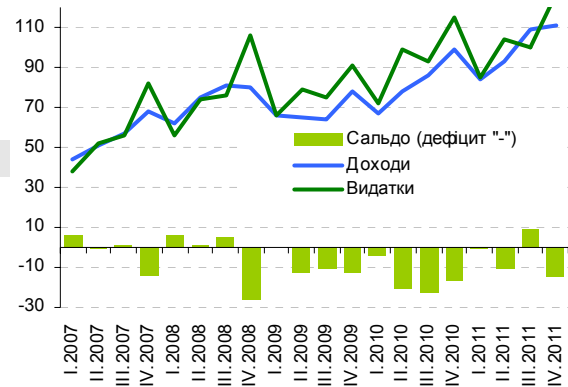
Протягом року збереглася тенденція зростання доходів виключно за рахунок податкових надходжень, що пов'язано з об'єктивними макроекономічними факторами та методологічними змінами – окремі надходження, що обліковувалися в неподаткових надходженнях, були перенесені в податкові (рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси тощо). Так податкові надходження збільшилися в IV кварталі на 24.5% порівняно з 16.8% у 2010 році та внесок у їх зростання становив 18.3 в. п. (з початку року на 33.4% порівняно з 20.6% у 2010 році).

У свою чергу збільшення податкових надходжень відбувалося здебільшого за рахунок основних бюджетоутворюючих податків. Так надходження від ПДВ на фоні певного посилення адміністрування та незначного зменшення економічної активності зросли в IV кварталі на 4.3 млрд. грн., або 14.2% (у 2010 році – на 7%) та їх внесок у зростання – 4.4 в. п. (з початку року на 27.3 млрд. грн., або 26.6% (у 2010 році – на 21.5%).

Грошове відшкодування ПДВ у IV кварталі залишалось на рівні переднього кварталу: 10.9 млрд. грн., що на 29.7% більше, ніж у IV кварталі 2010 року. Також за підсумками року обсяги відшкодування ПДВ перевищили запланований показник на 9.4 млрд. грн. і становили 42.8 млрд. грн. (у 2010 році – 40.7 млрд. грн., з яких 16.4 млрд. грн. – ОВДП-ПДВ). Така ситуація спостерігалася на фоні поступового скорочення темпів зростання експорту товарів та послуг.

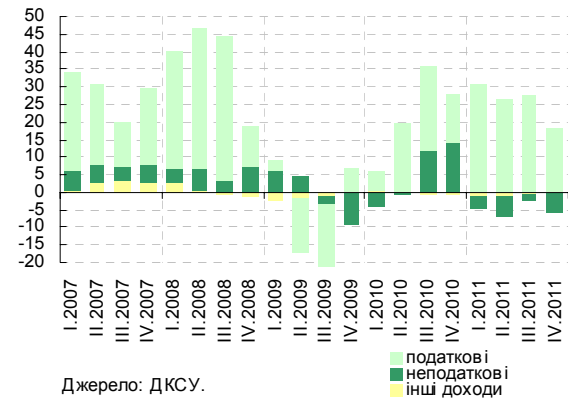
Покращання фінансових результатів підприємств сприяло збільшенню обсягів податку на прибуток підприємств у IV кварталі на 3.1 млрд. грн., або 24.4% (у 2010 році – на 38.3%), їх внесок у зростання – 3.2 в. п. (з початку року на 14.7 млрд. грн., або 36.5%, у 2010 році – 22.1%). Варто відзначити, що починаючи з III кварталу спостерігалася низхідна динаміка збільшення надходжень від податку на

Зведений бюджет, млрд. грн.

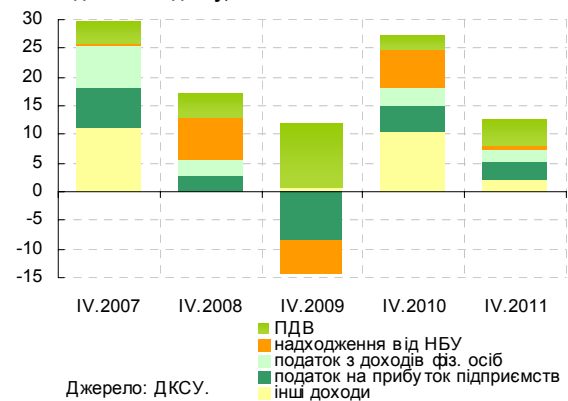
Джерело: ДКСУ.

Внесок у приріст доходів зведеного бюджету, в. п.

Джерело: ДКСУ.

Внесок у приріст доходів зведеного бюджету, в. п.

Джерело: ДКСУ.

⁸ Доходи у 2010 році відкориговані (збільшені) на випуск ПДВ-ОВДП (16.4 млрд. грн.).

прибуток підприємств, що пов'язано зі зниженням ставки оподаткування.

Унаслідок зростання номінальної заробітної плати та сезонного чинника⁹ надходження від податку з доходів фізичних осіб збільшилися в IV кварталі на 2.1 млрд. грн., або 14.4% (у 2010 році – на 21.1%). З початку року вони зросли на 9.2 млрд. грн., або 18% (у 2010 році – 14.7%). Надходження від акцизного збору в IV кварталі зросли на 2.6 млн. грн., або 13.3% (у 2010 році – на 16.8%), з початку року – на 5.6 млрд. грн., або 19.8%.

Неподаткові надходження зменшилися на 23.5%, або на 5.5 млрд. грн. порівняно з IV кварталом 2010 року (з початку року – на 19.1%), що значною мірою пов'язано зі зміною бюджетної класифікації в 2011 році. Серед неподаткових надходжень перерахування від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України виконані понад план (на 2.2 млрд. грн., або 23% більше, ніж передбачено Законом України “Про Державний бюджет України на 2011 рік”). Це в свою чергу сприяло перевиконанню дохідної частини зведеного бюджету на 0.9 млрд. грн., або на 0.2%.

Видатки

Політика обмеження видатків зведеного бюджету збереглася і в IV кварталі. Однак темпи зростання видатків саме в IV кварталі перевищили зростання доходів, проте залишилися помірними: 12.4% порівняно з 27.4% у IV кварталі 2010 року. Порівняно з попереднім кварталом збільшення видатків сталося за рахунок поточних і капітальних видатків. Водночас частка поточних видатків у загальній структурі видатків продовжила знижуватися і становила 79.2%.

Поточні видатки (за винятком обслуговування боргу) збільшилися:

у IV кварталі – на 8 млрд. грн., або 8.5% (у 2010 році – на 22.2%) та внесок у зростання видатків – 7 в. п.;

з початку року – на 20.1 млрд. грн., або 6.1% (у 2010 році – 18%).

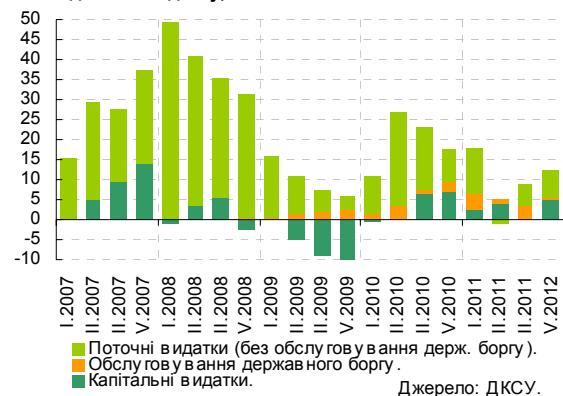
На стан поточних видатків у IV кварталі 2011 року вплинули зокрема такі фактори:

помірне збільшення видатків на оплату праці з нарахуваннями, починаючи з початку року (на 10.6% порівняно з 17.2% у IV кварталі 2010 року);

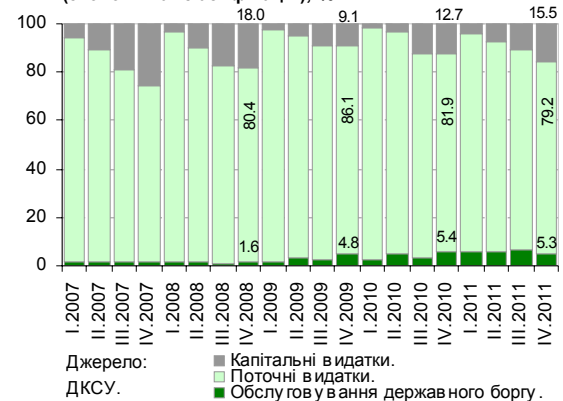
скорочення субсидій і поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) (на 16.9% порівняно з 47.9% у IV кварталі 2010 року);

стримане підвищення поточних трансфертів населенню (на 13.0% порівняно з 23.2% у IV кварталі 2010 року).

Внесок у приріст видатків зведеного бюджету, в. п.

Структура видатків зведеного бюджету (економічна класифікація), %

⁹ Наприкінці року (у грудні) традиційно проводяться додаткові виплати.

Поточне боргове навантаження на бюджет залишилося суттєвим через значні обсяги обслуговування боргу. Видатки, спрямовані на обслуговування державного боргу, в IV кварталі були найбільшими протягом року (6.8 млрд. грн.), хоча темпи їх зростання уповільнилися (до 9.8% з 43.2% у 2010 році). Обсяги обслуговування боргу в 2011 році сягнули 23.9 млрд. грн. і становили 5.7% усіх видатків. Основне навантаження на бюджет у частині обслуговування державного боргу і надалі чинив внутрішній борг, що пов'язано з розміщенням короткострокових ОВДП.

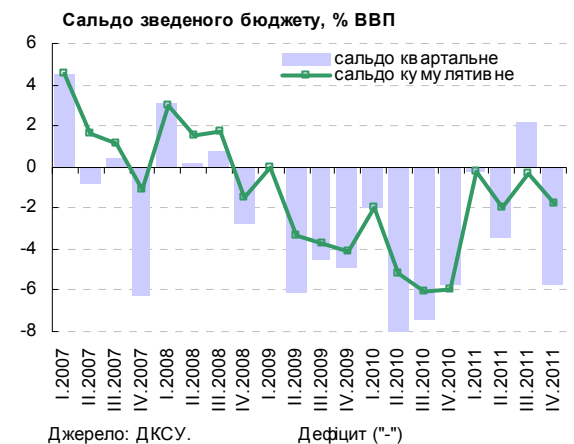
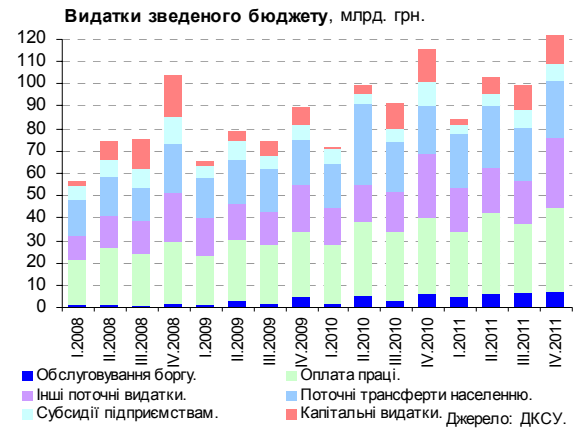
Державне фінансування інфраструктурних проектів залишилося на достатньо високому рівні:

у IV кварталі – 20.1 млрд. грн. (на 37.6% більше, ніж у 2010 році);

з початку року – 41.8 млрд. грн. (на 36.2% більше, ніж у 2010 році).

Внесок капітальних видатків у зростання видатків у IV кварталі був найбільшим протягом року і становив 4.8 в. п. (у 2010 році – 7.2 в. п.). Збереження істотних обсягів державного інвестування позитивно позначалося на діяльності будівельної галузі.

За підсумками 2011 року можна констатувати, що на фоні оптимізації інвестиційних витрат спостерігалось упорядкування соціальних видатків до можливостей дохідної частини бюджету.

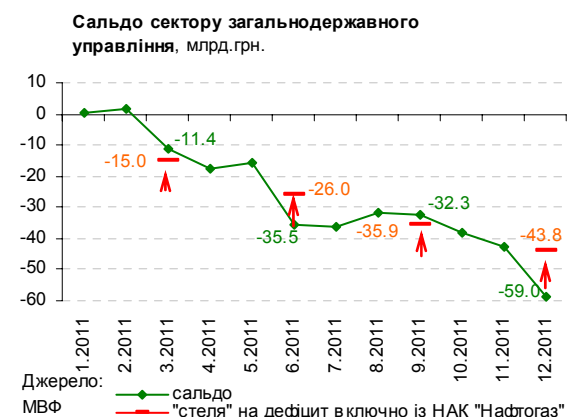
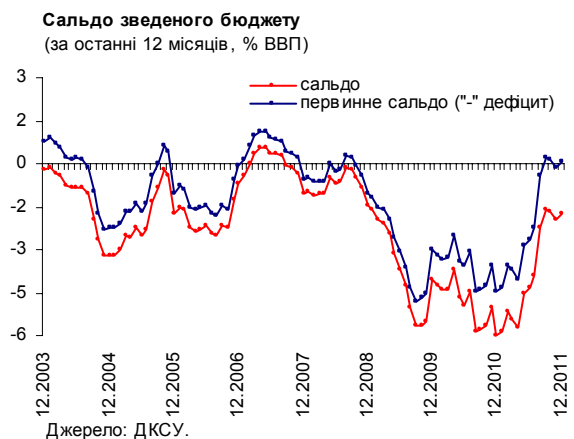

Сальдо

Бюджети всіх рівнів у IV кварталі виконано з дефіцитом. Дефіцит зведеного бюджету в IV кварталі становив 19.9 млрд. грн., або 5.8% ВВП (у 2010 році – 17.2 млрд. грн., або 5.8% ВВП). Традиційно найбільший дефіцит зафіксовано в грудні 2011 року – 15.5 млрд. грн., що визначило дефіцит не тільки IV кварталу, а й року в цілому.

Так дефіцит у 2011 році дорівнював 23.1 млрд. грн., або 1.8% ВВП (у 2010 році – 64.7 млрд. грн. (без урахування ОВДП-ПДВ – 48.3 млрд. грн.)). Беручи до уваги суттєві обсяги видатків на обслуговування державного боргу (23.9 млрд. грн.), зведений бюджет має первинний профіцит на рівні 0.07% ВВП.

Основним джерелом фінансування дефіциту залишалися запозичення. Джерела зовнішнього фінансування на фоні триваючої кризи в Європі були майже відсутні. Тому Уряд саме в IV кварталі запровадив нові інструменти на внутрішньому фінансовому ринку: індексовані ОВДП із прив'язкою до курсу долара США та ОВДП, номіновані в іноземній валюті (долари США) (розміщено на 5.6 млрд. грн. та 412.9 млн. дол. США відповідно). Безпосередньо для фінансування дефіциту було залучено 32.7 млрд. грн.

Приватизаційні надходження становили 11.5 млрд. грн., основна частина яких надійшла ще в першій половині року.

З метою капіталізації НАК “Нафтогаз” та банків було здійснено випуск ОВДП в обсязі 21.4 млрд. грн. (12.5 млрд. грн. та 8.9 млрд. грн. відповідно).

Державний та гарантований державою борг України за станом на 31.12.2011 становив 473.1 млрд. грн. або 36% ВВП.

ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС

У IV кварталі 2011 року платіжний баланс було зведено з дефіцитом (2.5 млрд. дол. США). Це відбулося насамперед через розширення дефіциту поточного рахунку, тоді як приплив капіталу обмежувався загальносвітовою тенденцією зниження схильності до інвестування.

Головним фактором зростання дефіциту поточного рахунку (до 4.0 млрд. дол. США) виступав високий інвестиційний попит (у значній мірі через необхідність підготовки до Євро-2012). Водночас зростання експорту обмежувалося погіршенням кон'юнктури на світових товарних ринках.

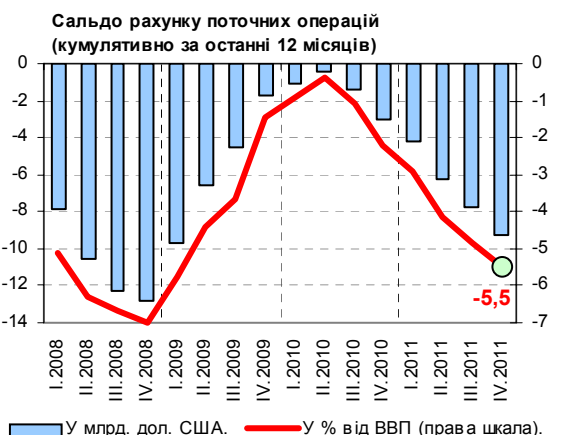
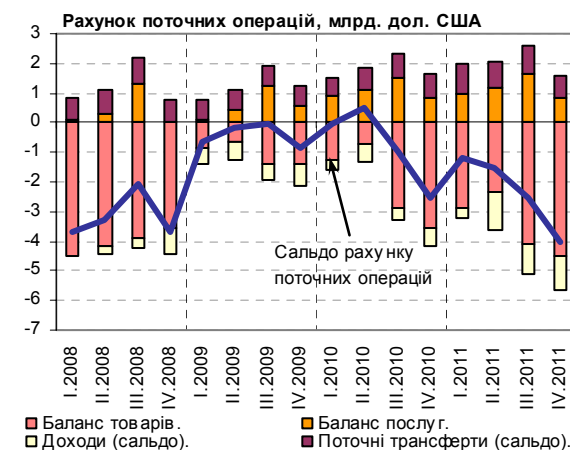
Формування профіциту фінансового рахунку (1.5 млрд. дол. США) забезпечувалося насамперед стабільним надходженням інвестиційних та боргових ресурсів до реального сектору. У той самий час продовжилося погашення банківським сектором своїх зовнішніх зобов'язань та акумулювання готівкової валюти поза банками.

РАХУНОК ПОТОЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

У IV кварталі 2011 року дефіцит рахунку поточних операцій зріс до 4.0 млрд. дол. США (порівняно з 2.3 млрд. дол. США в III кварталі). Формування такого дефіциту було зумовлено подальшим погіршенням стану зовнішньої торгівлі товарами (від'ємне сальдо збільшилося до 4.5 млрд. дол. США) через нарощення імпорту переважно інвестиційного призначення.

У цілому в 2011 році дефіцит поточного рахунку збільшився до 9.0 млрд. дол. США (5.5% від ВВП). Головними чинниками такого дефіциту поточного рахунку були:

- 1) зростання вартісних обсягів імпорту енергоносіїв (на 8.8 млрд. дол. США порівняно з 2010 роком), що відбулося внаслідок як підвищення цін на нафту та природний газ, так і суттєвого зростання фізичних обсягів поставок газу;
- 2) розширення внутрішнього попиту, пов'язане з реалізацією низки інвестиційних проєктів, спрямованих як на підготовку до Євро-2012, так і на оновлення основних фондів вітчизняних підприємств (у результаті імпорту продукції машинобудування зріс на 7.3 млрд. дол. США порівняно з 2010 роком);
- 3) погіршення в другому півріччі зовнішньої кон'юнктури на світових товарних ринках;
- 4) збільшення виплат доходів за інвестиціями (на 2.6 млрд. дол. США).

Експорт. У IV кварталі 2011 року експорт товарів становив 18.8 млрд. дол. США, збільшившись порівняно з попереднім кварталом на 8.0%. Сезонно скоригований експорт товарів на відміну від попередніх двох кварталів зріс на 3.4% (у II і III кварталах темпи скорочення становили відповідно 2.8% та 3.2%).

Річні темпи зростання експорту суттєво уповільнилися до 21.5% (у II кварталі – 37.4%, у III кварталі – 29.6%). Це сталося через ефект статистичної бази (високі обсяги експорту наприкінці 2010 року).

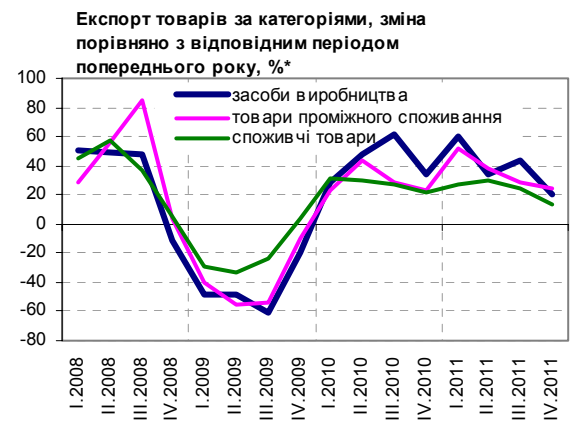
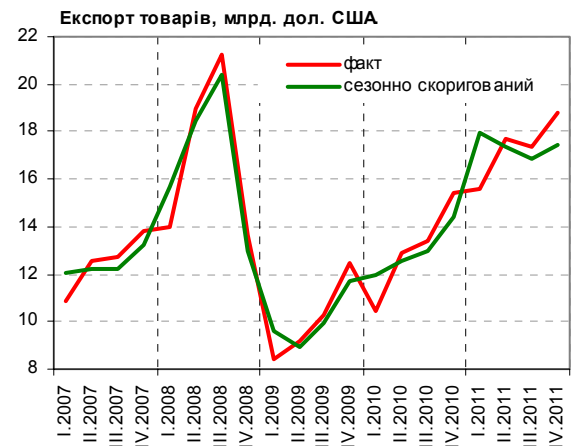
Уповільнення приросту експорту відбувалося практично за всіма **широкими економічними категоріями**. Лише приріст експорту товарів проміжного споживання лишився практично на рівні попереднього кварталу (25.2% порівняно з 29.1% в III кварталі 2011 року).

Експорт засобів виробництва зріс на 19.5% порівняно з IV кварталом 2010 року в основному за рахунок високого попиту на продукцію вітчизняного машинобудування на ринках СНД. Але питома вага інвестиційних товарів у структурі товарного експорту залишається все ще невеликою – 9.6% (у 2010 році – 9.3%).

За товарними групами найбільший внесок у річне зростання експорту був забезпечений мінеральними продуктами (25.7% приросту експорту). Високі темпи зростання експорту за цією групою (49.3%) пов'язані зі збільшенням вартісних обсягів поставок руд (на 52%), а також нафтопродуктів (на 59%). Збільшення експорту останніх було зумовлено активізацією переробки давальницької сировини з Росії.

Значний внесок у зростання експорту продовжила забезпечувати продукція чорної та кольорової металургії (23.5% приросту експорту). Вартісні обсяги експорту продукції цієї галузі зросли на 16.6%, як за рахунок більш високих цін (на 8.5%), так і фізичних обсягів поставок (на 8.1%). Ціни достатньо стрімко зростали протягом першої половини року. Але суттєве погіршення перспектив розвитку світової економіки і насамперед Євросони¹⁰ зумовило зниження попиту та відповідно цін на сировинні товари в другому півріччі. У результаті ціни на чорні метали на світових ринках наприкінці року були на 20 - 25% нижче пікових значень першої половини року.

Експорт продукції АПК зріс на 20.9% унаслідок рекордного врожаю зернових (дозволив підвищити експорт цієї групи на 77.1%). Експортні поставки зернових у другому півріччі могли би бути ще більшими, якби не затримки зі скасуванням експортного мита. Крім того, цією ситуацією активно користувалися російські зернотрейдери, які за підтримки з боку своєї держави суттєво збільшили свою присутність на традиційних для

* Власні оцінки.

¹⁰ За останніми консенсус-прогнозами на 2012 рік очікується падіння ВВП Євросони на 0.4 - 0.5%.

України ринках.

Експорт машинобудування в IV кварталі 2011 року збільшився на 14.3%. Попит на продукцію машинобудування в основному генерувався в Росії та інших країнах СНД.

Високі темпи зростання хімічної продукції у IV кварталі 2011 року (35.7%) були зумовлені переважно нарощуванням фізичних обсягів поставок, особливо добрив (у 2 рази). Пожвавлення експорту хімічної продукції було спричинене модернізацією багатьох хімічних підприємств та посиленням їх конкурентоспроможності. Також цьому сприяло пряме забезпечення цих підприємств імпортом газом.

	млн. дол. США	у % до загального експорту	темпи приросту у % до IV кв. 2010 року
Експорт:	18757	100.0	+21.5
<i>металургійна продукція</i>	<i>5477</i>	<i>29.2</i>	<i>+16.6</i>
<i>продукція АПК</i>	<i>4093</i>	<i>21.8</i>	<i>+ 20.8</i>
<i>машинобудівна продукція</i>	<i>3160</i>	<i>16.8</i>	<i>+ 14.3</i>
<i>мінеральні продукти</i>	<i>2580</i>	<i>13.8</i>	<i>+ 49.2</i>
<i>продукція хімічної промисловості</i>	<i>1954</i>	<i>10.4</i>	<i>+ 35.7</i>

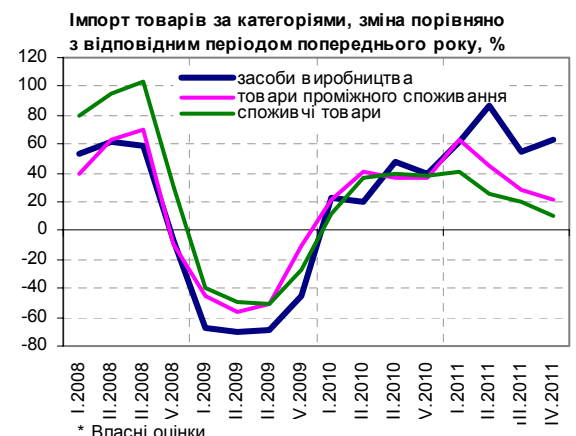
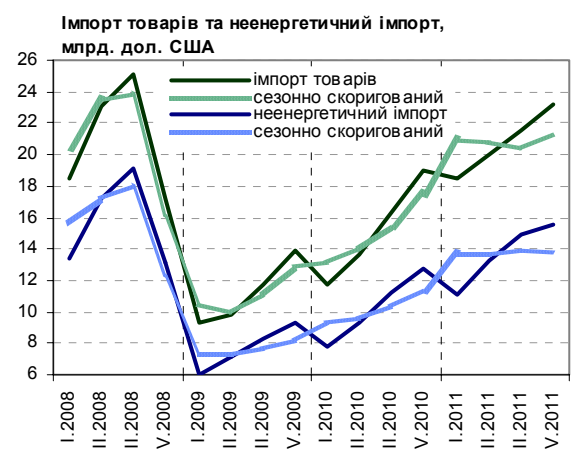
Імпорт. У IV кварталі 2011 року в Україну було імпортовано товарів на загальну суму 23.3 млрд. дол. США. Хоча імпорт товарів збільшився на 9.3% порівняно з попереднім кварталом, сезонно скориговані обсяги імпорту зросли повільніше (на 5.3%). Сезонно скоригований показник неенергетичного імпорту майже не змінився.

У 2011 році високі темпи зростання імпорту були спричинені насамперед інвестиційним попитом, що, зокрема, призвело до суттєвого зростання імпорту продукції машинобудування.

За широкими економічними категоріями найактивніше в IV кварталі зростав імпорт засобів виробництва (на 67.1% порівняно з відповідним періодом минулого року) переважно за рахунок збільшення обсягів поставок. Завдяки цьому їх частка зросла в IV кварталі до 16.1% (порівняно з 13.2% за попередні 3 квартали).

Імпорт товарів проміжного споживання (61.7% у загальному імпорті) та споживчих товарів (20.8%) нарощувався значно повільніше – на 19.5% та 12.7% відповідно. Це зростання було забезпечено як за рахунок попиту (зокрема, через виробничі потреби вітчизняних підприємств), так і цін.

За *товарними групами* у IV кварталі 2011 року найбільший внесок у зростання імпорту забезпечено

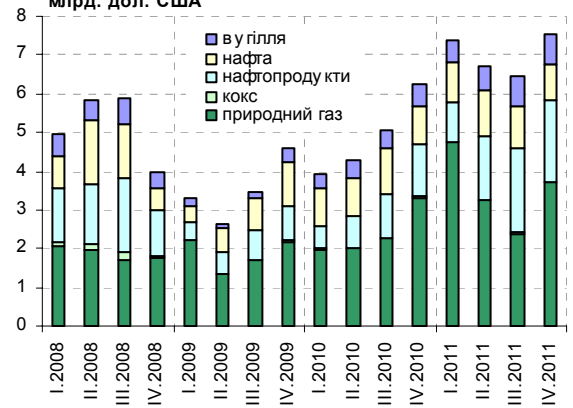
* Власні оцінки.

імпортом машин та обладнання (48.3%), головним чином завдяки інвестиційним товарам.

Майже третину приросту імпорту було забезпечено мінеральними продуктами, а саме нафтопродуктами та природним газом. Обсяги імпорту цих енергоносіїв зросли (відповідно на 59.3% та 12.3%) переважно через підвищення цін.

Річні темпи приросту імпорту хімічної продукції у IV кварталі уповільнилися до 7.5% (порівняно з 22.4% у III кв. 2011 року). Така ситуація пов'язана з поступовим заміщенням на внутрішньому ринку імпортованої продукції (насамперед російської та німецької) вітчизняною. Порівняно з III кварталом обсяги імпорту хімічної продукції майже не змінилися.

Імпорт окремих видів енергоносіїв, млрд. дол. США

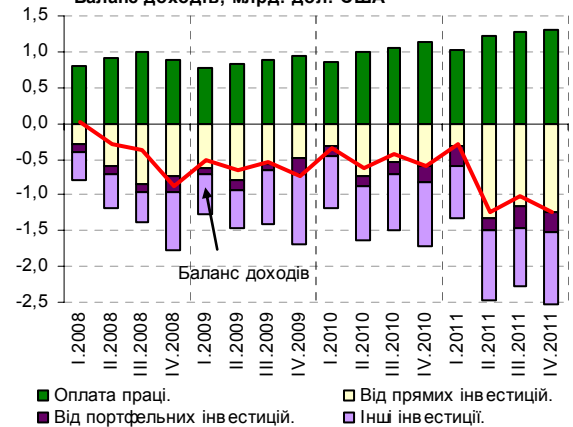
	млн. дол. США	у % до загального імпорту	темпи приросту, у % до IV кв. 2010 року
Імпорт:	23283	100.0	+ 22.4
<i>мінеральні продукти</i>	<i>7882</i>	<i>33.9</i>	<i>+ 21.6</i>
<i>машинобудівна продукція</i>	<i>6301</i>	<i>27.1</i>	<i>+ 48.5</i>
<i>продукція хімічної промисловості</i>	<i>3418</i>	<i>14.7</i>	<i>+ 7.5</i>
<i>продукція АПК</i>	<i>1779</i>	<i>7.6</i>	<i>+ 0.8</i>
<i>металургійна продукція</i>	<i>1494</i>	<i>6.4</i>	<i>+ 16.4</i>

Послуги. У IV кварталі 2011 року додатне сальдо торгівлі послугами становило 967 млн. дол. США, залишившись порівняно з відповідним кварталом 2010 року на 144 млн. дол. США. Річні темпи зростання експорту послуг – 8.3%, імпорту – 6.2%.

Доходи. Від'ємне сальдо за статтею “Доходи” у IV кварталі 2011 року збільшилося до 1.2 млрд. дол. США (порівняно з 592 млн. дол. США в IV кварталі 2010 року). Це відбулося насамперед за рахунок зростання виплат за доходами від прямих інвестицій – у 2.1 раза – до 1.2 млрд. дол. США.

Трансферти. Додатне сальдо поточних трансфертів зменшилося в IV кварталі до 803 млн. дол. США (порівняно з 842 млн. дол. США в IV кварталі 2010 року).

Баланс доходів, млрд. дол. США

РАХУНОК ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ ТА ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Профіцит фінансового та капітального рахунків у IV кварталі 2011 року збільшився до 1.5 млрд. дол. США. (у III кварталі 2011 року – 541 млн. дол. США).

На формування фінансових потоків упродовж року впливала загальна невизначеність на світових фінансових ринках через проблеми в державних фінансах США та країн ЄС. Це значною мірою обмежувало активність інвесторів та посилювало попит на готівковому валютному ринку.

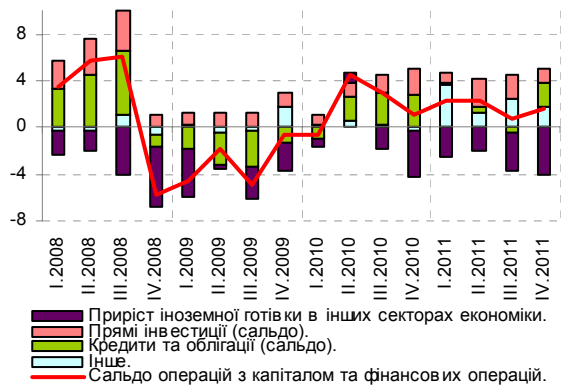
Реальний сектор лишався основним реципієнтом як за прямими іноземними інвестиціями, так і за борговими ресурсами. Водночас банківський сектор продовжив активно погашати свої довгострокові зовнішні зобов'язання за низьких обсягів нових залучень.

За IV квартал 2011 року **обсяги чистого припливу прямих іноземних інвестицій** в Україну становили 1.6 млрд. дол. США, що на 25.2% менше ніж у IV кварталі 2010 року. Значну частину становили надходження коштів до реального сектору економіки (98%).

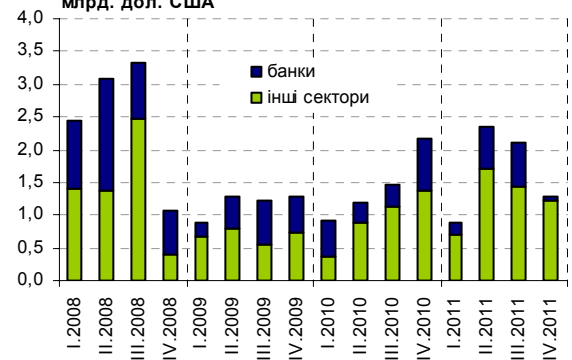
Широкий базовий баланс продовжував погіршуватися внаслідок розширення дефіциту рахунку поточних операцій. Дефіцит широкого базового балансу продовжив висхідний тренд і в IV кварталі становив 2.5 млрд. дол. США.

Додатне сальдо за **кредитами та облігаціями** в IV кварталі 2011 року було найбільшим у поточному році (2.4 млрд. дол. США) у результаті активного залучення реальним сектором довгострокових боргових ресурсів (додатне сальдо становило 2.9 млрд. дол. США). Водночас банківський сектор продовжував скорочувати обсяги зовнішньої заборгованості (чисті виплати становили 893 млн. дол. США).

Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій, млрд. дол. США

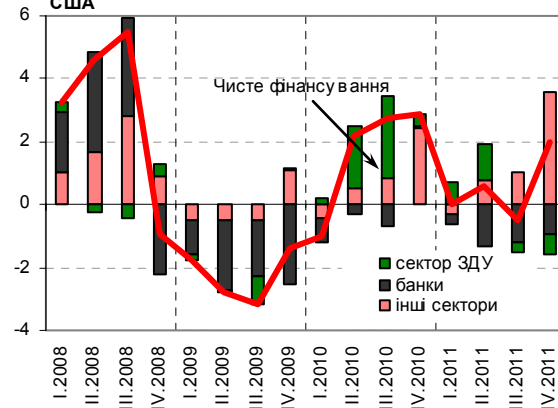

Прямі іноземні інвестиції (сальдо),* млрд. дол. США

* Розбивка прямих іноземних інвестицій за секторами – власні оцінки.

Кредити та облігації за секторами, млрд. дол. США

Рефінансування виплат за раніше залученими кредитами та облігаціями приватного сектору за рахунок нових позик у 2010 – 2011 роках

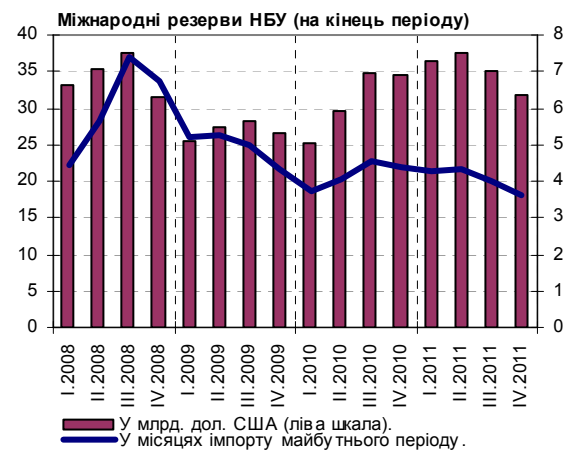
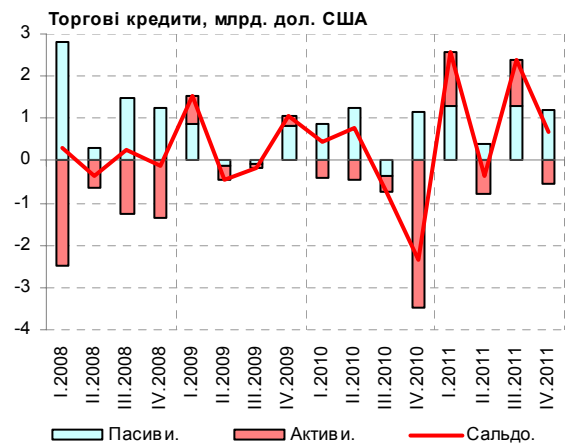
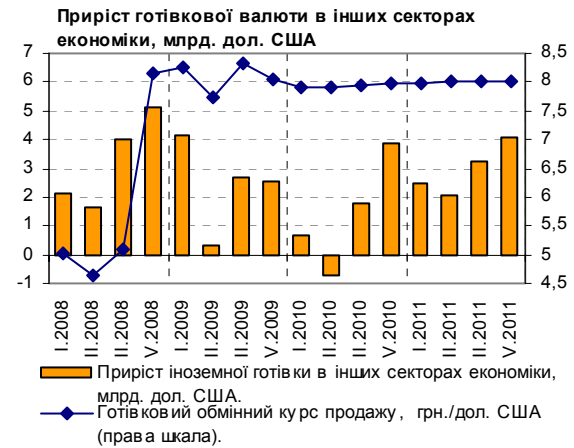
	2010					2011				
	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	рік	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	рік
Банки	77%	98%	86%	103%	90%	78%	43%	72%	70%	66%
Інші сектори	87%	137%	130%	177%	136%	91%	123%	155%	204%	145%
У цілому	81%	110%	103%	146%	109%	85%	92%	110%	140%	109%

Обсяги приросту готівкової валюти поза банківським сектором в IV кварталі були найбільшими з початку року і становили 4.0 млрд. дол. США (на 3.1% більше ніж у відповідному кварталі 2010 року). Таке накопичення готівкової валюти, зокрема, було наслідком погіршення очікувань щодо курсової стабільності в результаті загальної невпевненості щодо розвитку подій у фінансових системах США та Єврозони.

Підвищення економічної активності та відновлення обсягів зовнішньої торгівлі вплинуло на обсяги зростання поточної кредиторської заборгованості за зовнішньоекономічними розрахунками. Так, **заборгованість суб'єктів господарювання за торговими кредитами** зросла на 1.1 млрд. дол. США (у цілому за 2011 рік – на 4.2 млрд. дол. США).

МІЖНАРОДНІ РЕЗЕРВИ

Сальдо зведеного платіжного балансу в IV кварталі склалося від'ємним (2.5 млрд. дол. США) та було профінансовано за рахунок резервних активів. За станом на 01.01.2012 обсяги міжнародних резервів становили 31.8 млрд. дол. США, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду протягом 3.5 місяця.

СЛОВНИК

ІНФЛЯЦІЯ –

процес зростання цін широкої номенклатури товарів. Основні показники: індекс споживчих цін (ІСЦ), індекс цін виробників (ІЦВ), дефлятор ВВП.

ІНДЕКС СПОЖИВЧИХ ЦІН –

показник зміни загального рівня цін на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання.

ІНДЕКС ЦІН ВИРОБНИКІВ –

показник зміни цін у сфері промислового виробництва.

ДЕФЛЯТОР ВВП –

показник зміни цін всіх товарів та послуг, що були вироблені на території країни.

БАЗОВА ІНФЛЯЦІЯ (Широка базова інфляція) –

розраховується на базі ІСЦ та має на меті визначення стійкої динаміки цін з виключенням короткострокових нерівномірних змін цін, викликаних шоками пропозиції, сезонними факторами, адміністративним регулюванням тарифів та цін.

Вузька базова інфляція – зміна цін непродовольчих товарів за винятком палива, індикатор імпортованої інфляції.

НЕБАЗОВА ІНФЛЯЦІЯ –

зміна цін товарів та послуг, що не входять до широкої базової інфляції.

ІМПОРТОВАНА ІНФЛЯЦІЯ –

зміна цін на товари, що імпортуються.

ІНФЛЯЦІЙНІ ОЧІКУВАННЯ –

очікування економічних агентів щодо розвитку інфляційних процесів.

СЕЗОННЕ ЗГЛАДЖУВАННЯ –

процедура видалення сезонності зі статистичних рядів даних. Виконується з метою розподілення змін за рахунок фундаментальних факторів та сезонних змін.

ВВП –

вартість всіх товарів та послуг, що вироблені на території країни.

ПОТЕНЦІЙНИЙ ВВП (рівноважний ВВП) –

рівень сукупного попиту, що не несе додаткового інфляційного тиску в економіку.

РОЗРИВ ВВП –

різниця між фактичним ВВП і потенційним, є показником інфляційного тиску з боку попиту.

УМОВИ ТОРГІВЛІ –

відношення цін експорту до цін імпорту.

ВНУТРІШНІЙ ПОПИТ –

категорія системи національних рахунків – кінцеве споживання товарів та послуг резидентами. Внутрішній попит уключає споживання приватного та державного сектору та валові капіталовкладення.

РЕАЛЬНІ МОНЕТАРНІ УМОВИ –

умови, що представляють агрегований ефект реальних відсоткових ставок та реального ефективного обмінного курсу. Це основні канали, через які монетарна політика впливає на економічну активність та відповідно інфляцію.

ДЕВАЛЬВАЦІЯ (ДЕПРЕЦІАЦІЯ)/ РЕВАЛЬВАЦІЯ (АПРЕЦІАЦІЯ) –

послаблення/посилення валюти порівняно з валютою (валютами) інших країн.

ТАБЛИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Індекс споживчих цін

Показник	Частка	2009				2010				2011			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
за період, %													
Індекс споживчих цін	100.0	5.9	2.6	0.5	2.9	4.7	-1.3	4.0	1.6	3.3	2.5	-1.6	0.3
Базова інфляція	55.2	7.5	2.5	2.2	2.1	2.5	0.6	2.2	2.2	1.7	1.8	2.1	1.1
Сирі продовольчі товари*	27.9	3.9	0.4	-3.7	4.5	9.7	-5.7	5.0	1.0	4.2	2.1	-9.8	0.1
Адміністративні ціни*	15.4	3.9	5.9	0.9	4.7	3.7	-0.2	8.7	0.8	6.7	4.6	0.3	-2.3
Паливо	1.5	19.2	12.2	19.3	-8.5	11.3	0.5	-3.1	5.1	20.2	8.6	0.1	0.2
Індекс цін виробників	-	3.1	1.1	6.2	3.3	6.9	6.9	0.8	3.1	8.4	6.6	1.8	-3.0
за останні 12 місяців, %													
Індекс споживчих цін	100.0	18.1	15.0	15.0	12.3	11.0	6.9	10.5	9.1	7.7	11.9	5.9	4.6
Базова інфляція	55.2	23.1	19.4	18.2	14.9	9.5	7.6	7.7	7.9	7.0	8.3	8.1	6.9
Сирі продовольчі товари*	27.9	5.1	-1.7	1.6	5.2	10.9	4.1	13.5	9.7	4.0	12.7	-3.1	-4.0
Адміністративні ціни*	15.4	27.5	33.9	28.7	16.2	16.0	9.3	17.8	13.5	16.7	22.3	12.7	9.2
Паливо	1.5	0.4	-0.1	23.5	46.0	36.3	22.0	-0.9	13.9	23.0	33.0	37.3	30.9
Індекс цін виробників	-	12.8	-0.9	1.6	14.3	18.6	25.5	19.2	18.7	20.3	20.0	21.3	14.2
середні за період, % (за останні 12 місяців)													
Індекс споживчих цін	100.0	24.5	20.7	18.2	15.9	13.8	12.0	10.4	9.4	8.6	9.2	9.2	8.0
Базова інфляція	55.2	21.2	21.3	20.6	19.4	16.3	13.2	10.5	8.5	7.6	7.5	7.8	7.7
Сирі продовольчі товари*	27.9	33.6	17.0	8.1	3.4	3.0	4.9	6.6	8.4	7.3	8.4	7.2	3.6
Адміністративні ціни*	15.4	21.6	25.7	29.1	27.6	24.4	19.6	16.2	14.7	14.2	16.6	16.6	15.6
Паливо	1.5	23.1	11.2	4.8	12.0	20.0	28.6	26.4	18.3	14.3	15.0	22.4	29.4
Індекс цін виробників	-	32.4	21.9	10.3	6.5	6.9	12.5	18.8	20.9	21.5	20.3	19.9	19.0
очікування ІСЦ на 12 місяців вперед, %													
Інфляційні очікування**	-	20.6	15.4	17.5	15.1	14.6	11.8	14.5	14.1	14.7	14.5	13.6	14.0

* Власні розрахунки на підставі даних Державної служби статистики України.

** Джерело: результати дослідження очікувань підприємств України, які проводить Національний банк України.

Індекс споживчих цін (основні групи)

Показник	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
зміна за квартал, %												
Індекс споживчих цін	5.9	2.5	0.5	2.9	4.7	-1.3	4.0	1.6	3.3	2.5	-1.6	0.3
01 Продукти харчування та безалкогольні напої	6.2	1.5	-1.1	4.1	8.2	-2.9	3.6	1.6	3.4	2.6	-4.1	-0.1
02 Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.2	15.4	8.4	3.2	5.7	1.4	10.1	3.5	2.3	2.9	2.1	1.2
03 Одяг і взуття	3.5	1.0	0.8	2.2	0.2	0.4	0.3	1.3	-0.4	0.3	0.2	0.8
04 Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	3.2	4.1	-2.6	3.6	0.6	0.4	11.4	1.2	7.3	2.3	0.8	0.3
05 Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	9.7	1.2	1.8	1.2	-0.2	0.0	0.4	1.0	0.7	0.8	1.2	0.7
06 Охорона здоров'я	19.1	1.6	1.6	2.8	1.8	1.0	1.6	1.3	1.9	2.4	1.6	0.3
07 Транспорт	7.7	5.0	6.5	-1.0	4.0	0.6	-0.5	2.3	9.5	7.4	1.7	1.1
08 Зв'язок	1.0	3.4	0.2	-0.3	-7.6	-0.4	-0.4	-0.6	-0.2	3.2	0.7	-0.2
09 Відпочинок і культура	7.7	0.1	2.2	1.5	0.6	-0.5	1.3	1.1	1.3	0.5	0.9	0.5
10 Освіта	1.1	0.4	13.1	0.2	0.5	1.0	8.2	0.4	1.0	0.6	3.9	0.1
11 Ресторани та готелі	4.5	2.3	1.6	1.4	2.0	1.8	1.7	1.7	1.9	2.8	1.4	0.9
12 Різні товари та послуги	9.8	3.5	1.8	3.0	2.6	0.1	1.2	4.6	2.3	-1.1	1.8	2.3
зміна за 12 місяців, %												
Індекс споживчих цін	18.1	15.0	15.0	12.3	11.0	6.9	10.5	9.1	7.7	11.9	5.9	4.6
01 Продукти харчування та безалкогольні напої	15.4	8.8	9.2	10.9	13.1	8.1	13.2	10.6	5.7	11.7	3.5	1.7
02 Алкогольні напої, тютюнові вироби	25.7	40.0	46.4	38.4	36.5	19.9	21.8	22.1	18.2	20.0	11.3	8.8
03 Одяг і взуття	7.7	8.2	8.8	7.6	4.3	3.7	3.1	2.2	1.7	1.5	1.5	1.0
04 Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	28.2	34.7	24.5	8.2	5.5	1.8	16.6	13.8	21.5	23.8	12.0	11.0
05 Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	24.6	23.6	23.6	14.3	4.1	2.8	1.4	1.2	2.1	2.9	3.8	3.5
06 Охорона здоров'я	36.3	31.5	30.7	26.4	8.0	7.4	7.4	5.8	6.0	7.4	7.4	6.4
07 Транспорт	21.0	18.8	23.8	19.2	15.2	10.4	3.1	6.6	12.1	19.6	22.3	20.9
08 Зв'язок	6.3	9.7	10.1	4.3	-4.6	-7.9	-8.5	-8.8	-1.6	2.0	3.1	3.5
09 Відпочинок і культура	22.1	20.2	20.9	11.8	4.5	4.0	2.9	2.5	3.2	4.3	3.9	3.2
10 Освіта	27.4	25.6	16.2	15.1	14.4	15.1	10.1	10.3	10.9	10.4	6.0	5.7
11 Ресторани та готелі	22.7	15.3	12.8	10.0	7.4	6.9	7.1	7.4	7.3	8.4	8.1	7.2
12 Різні товари та послуги	32.4	30.0	26.0	19.1	11.3	7.8	7.1	8.7	8.4	7.0	7.7	5.4

Індекс цін виробників

Показник	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
зміна за квартал, %												
Індекс цін виробників	3.1	1.1	6.2	3.3	6.9	7.0	0.8	3.0	8.4	6.6	1.8	-3.0
Добувна промисловість	0.2	-3.4	11.2	3.3	13.3	20.9	1.9	3.5	16.3	4.1	2.1	1.1
видобування енергетичних матеріалів	-1.0	-0.3	8.0	3.8	17.9	8.8	5.4	2.8	7.6	2.2	3.4	2.3
видобування неенергетичних матеріалів	1.3	-6.2	14.2	2.7	8.8	33.2	-1.0	4.0	25.8	5.7	1.0	-0.1
Обробна промисловість	4.4	1.6	6.8	3.7	5.8	4.2	1.5	4.7	6.4	3.9	2.4	-2.8
Харчова промисловість та перероблення с/г продуктів	7.7	4.2	1.5	5.7	6.2	-0.1	6.2	5.5	3.2	3.1	3.3	-0.5
Легка промисловість	4.6	0.9	3.1	4.3	1.4	2.7	1.9	5.0	4.4	2.6	1.4	0.1
Виробництво деревини та виробів з деревини	3.4	2.1	1.1	2.8	0.2	0.3	1.3	2.3	6.3	4.8	2.9	0.8
Целюлозно-паперова промисловість; видавнича справа	5.3	-0.2	3.2	2.8	3.6	1.2	2.9	2.7	3.0	2.3	0.9	-0.3
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-7.1	18.4	28.7	0.9	16.0	6.0	-3.2	5.1	12.6	9.8	-1.4	-4.9
Хімічна і нафтохімічна промисловість	14.6	-3.2	5.4	4.3	4.8	-3.2	2.5	9.4	6.2	5.8	3.7	-0.9
Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	2.2	1.9	0.5	-0.4	0.8	2.1	1.0	2.5	4.8	3.9	4.0	1.0
Металургія та оброблення металу	3.2	-0.7	9.3	4.7	6.3	10.9	-0.7	4.9	10.7	1.7	4.0	-7.3
Машинобудування	3.8	-1.6	2.9	2.5	2.8	4.7	1.5	2.5	2.0	4.6	0.8	0.2
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	-0.3	0.5	2.1	1.4	8.2	10.7	-2.3	-3.9	10.3	16.1	-0.5	-5.1

зміна за 12 місяців, %												
Індекс цін виробників	12.8	-0.9	1.6	14.3	18.6	25.5	19.2	18.7	20.3	20.0	21.3	14.2
Добувна промисловість	9.1	-16.9	-13.1	11.2	25.6	57.3	44.2	44.4	48.3	27.7	28.0	25.0
видобування енергетичних матеріалів	-6.1	-12.7	-15.8	10.6	31.8	43.9	40.3	39.1	27.1	19.3	16.9	16.3
видобування неенергетичних матеріалів	30.0	-20.5	-10.2	11.4	19.5	69.8	47.2	49.3	72.7	37.1	39.8	34.1
Обробна промисловість	11.0	-1.0	2.4	17.4	19.0	22.1	16.1	17.1	17.8	17.3	18.5	10.1
Харчова промисловість та перероблення с/г продуктів	14.8	15.0	16.1	20.3	18.6	13.7	19.0	18.9	15.6	19.4	16.1	9.4
Легка промисловість	17.7	15.4	16.2	13.5	10.0	12.0	10.7	11.2	14.6	14.5	14.2	8.7
Виробництво деревини та виробів з деревини	8.3	8.1	8.5	9.6	6.2	4.5	4.7	4.1	10.5	15.4	17.2	15.5
Целюлозно-паперова промисловість; видавнича справа	15.4	10.1	12.9	11.5	9.8	11.3	11.1	10.8	10.1	11.5	9.5	6.1
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-27.3	-23.4	-8.1	42.9	78.4	59.5	20.0	25.1	21.6	25.9	28.2	15.9
Хімічна і нафтохімічна промисловість	24.8	9.9	0.1	21.8	11.3	11.5	8.5	13.7	15.3	25.9	27.6	15.6
Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	15.0	5.1	2.3	4.2	2.7	3.0	3.5	6.6	10.8	12.8	16.2	14.5
Металургія та оброблення металу	4.1	-21.7	-15.4	17.2	20.7	34.9	22.6	22.7	27.8	17.1	22.7	8.5
Машинобудування	18.7	8.0	6.2	7.7	6.7	13.6	12.0	12.2	11.4	11.1	10.4	7.8
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	22.2	7.5	6.3	3.9	12.8	24.2	18.9	12.5	14.7	20.3	22.3	21.0

Реальний ВВП за категоріями кінцевого використання

Показники, зміна, %	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
до попереднього кварталу, сезонно скориговані дані												
ВВП	-1.9	-1.4	-0.6	1.1	0.1	2.0	0.2	1.6	1.5	0.8	1.9	1.0
Споживання	-13.7	0.2	-0.1	0.3	1.8	1.7	3.8	3.4	2.0	2.7	1.9	3.0
Приватне	-16.2	-0.5	0.9	0.4	1.3	3.1	2.7	4.3	3.4	3.7	3.8	3.1
Державне	-4.4	2.6	-3.3	-0.1	3.5	-2.9	7.4	0.4	-2.6	-1.1	-5.4	2.7
Інвестиції	-42.1	-2.4	-2.1	1.3	3.9	-2.4	1.2	4.6	-2.6	4.1	7.3	13.2
Експорт	-9.0	-6.0	4.8	3.0	-0.5	4.0	-3.3	4.1	2.7	-2.9	-1.0	-1.7
Імпорт	-15.2	-12.6	-1.4	3.2	2.4	7.9	2.6	7.6	5.6	1.9	1.9	0.0
до відповідного кварталу												
ВВП	-19.6	-17.3	-15.7	-6.7	4.5	5.4	3.3	3.7	5.4	3.9	6.5	4.7
Споживання	-11.5	-11.3	-12.4	-13.2	1.0	3.9	7.5	12.0	11.2	12.5	11.4	8.1
Приватне	-14.4	-14.2	-14.3	-15.9	0.2	6.6	8.0	12.7	13.6	15.1	17.1	12.6
Державне	0.2	-1.6	-4.3	-3.7	3.8	-4.0	5.8	10.0	3.5	4.0	-10.5	-5.7
Інвестиції	-58.0	-55.9	-53.2	-33.7	-5.7	-3.2	9.5	10.5	2.1	5.2	11.0	16.9
Експорт	-22.2	-34.1	-30.9	6.9	0.4	13.2	2.0	0.9	17.0	2.9	-2.2	-5.6
Імпорт	-37.4	-52.3	-47.6	-11.1	-6.2	17.2	20.2	13.2	37.2	23.1	12.0	3.3
до відповідного періоду												
ВВП	-19.6	-18.4	-17.4	-14.8	4.5	5.0	4.3	4.1	5.4	4.6	5.3	5.2
Споживання	-11.5	-11.4	-11.8	-12.3	1.0	2.5	4.2	6.4	11.2	11.9	11.7	10.7
Приватне	-14.4	-14.3	-14.3	-14.8	0.2	3.4	5.0	7.0	13.6	14.4	15.4	14.6
Державне	0.2	-0.8	-1.9	-2.4	3.8	-0.4	1.6	4.0	3.5	3.8	-0.9	-2.4
Інвестиції	-58.0	-56.9	-55.5	-50.5	-5.7	-4.3	0.9	3.9	2.1	3.8	6.8	10.1
Експорт	-22.2	-28.8	-29.6	-22.0	0.4	7.0	5.1	3.9	17.0	9.3	5.2	2.2
Імпорт	-37.4	-45.6	-46.3	-38.9	-6.2	5.1	10.4	11.3	37.2	29.6	22.9	16.8

ВВП (номінальний, реальний, дефлятор)

Показники	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV*	I	II	III	IV
номінальний ВВП, млрд. грн.												
Кумулятивно	189.0	403.1	653.4	913.3	217.3	474.0	775.3	1 082.6	261.9	576.5	952.5	1 316.6
За кварталами	189.0	214.1	250.3	259.9	217.3	256.8	301.3	307.3	261.9	314.6	376.0	364.1
Питома вага кварталів у році	20.7	23.4	27.4	28.5	20.1	24.1	29.5	26.3	19.9	23.9	28.6	27.7
реальний ВВП, % порівняно з												
відповідним кварталом минулого року	-19.6	-17.3	-15.7	-6.7	4.5	5.4	3.3	3.7	5.4	3.9	6.5	4.7
відповідним періодом минулого року, кумулятивно	-19.6	-18.4	-17.4	-14.8	4.5	5.0	4.3	4.1	5.4	4.6	5.3	5.2
попереднім кварталом	-26.3	12.1	17.6	-3.9	-17.5	13.1	15.3	-3.5	-16.2	11.4	18.2	-5.2
попереднім кварталом, сезонно скоригований	-1.9	-1.4	-0.6	1.1	0.1	2.0	0.2	1.6	1.5	0.8	1.9	1.0
ІСЦ, % порівняно з												
відповідним кварталом минулого року	20.4	15.2	15.4	13.5	11.4	8.5	8.6	9.5	7.7	10.7	8.4	5.0
відповідним періодом минулого року, кумулятивно	20.4	17.7	16.9	15.9	11.4	9.8	9.2	9.4	7.7	9.2	8.9	8.0
попереднім кварталом	6.4	3.1	1.0	2.4	4.5	0.4	1.1	3.3	2.7	3.2	-1.0	0.0
ІЦВ, % порівняно з												
відповідним кварталом минулого року	17.4	2.4	-1.9	10.6	17.2	25.1	22.3	19.2	20.0	19.9	20.5	15.9
відповідним періодом минулого року, кумулятивно	17.4	9.3	5.2	6.6	17.2	21.1	21.5	20.9	20.0	19.9	20.1	19.0
попереднім кварталом	-0.8	1.7	3.9	5.6	5.1	8.6	1.5	2.9	5.8	8.5	2.0	-1.1
індекс-дефлятор ВВП, % порівняно з												
відповідним кварталом минулого року	22.8	9.7	7.4	14.1	10.0	13.8	16.5	14.0	14.3	17.9	17.2	13.2
відповідним періодом минулого року, кумулятивно	22.8	15.6	12.3	13.0	10.0	12.0	13.7	13.8	14.3	16.3	16.6	15.7
попереднім кварталом	5.1	1.0	-0.6	8.1	1.3	4.5	1.8	5.8	1.7	7.8	1.1	2.1

Основні показники зведеного бюджету

Показники, млрд. грн.	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III*	IV*	I	II	III	IV
кумулятивно												
Доходи	65.7	131.1	195.0	273.0	67.1	145.3	215.3	314.5	84.4	177.8	286.8	398.3
податок з доходів фізичних осіб	9.8	21.2	32.3	44.5	10.7	23.1	36.2	51.0	12.8	27.83	43.3	60.2
податок на прибуток підприємств	7.4	14.4	23.7	33.0	9.3	17.1	27.5	40.4	11.5	25.646	39.1	55.1
податок на додану вартість	22.2	40.0	56.0	84.6	21.3	46.6	55.7	86.3	29.3	59.521	95.2	130.1
інші доходи	26.4	55.5	83.0	110.8	25.8	58.5	95.9	136.8	30.8	64.8	109.3	152.9
Видатки	65.0	143.4	217.5	307.4	71.7	171.2	262.4	377.8	84.5	187.6	287.0	416.6
поточні видатки	63.3	138.0	205.7	287.3	70.4	166.3	246.4	347.2	81.3	177.0	265.4	374.9
капітальні видатки	1.7	5.3	11.9	20.1	1.3	4.8	16.0	30.6	3.2	10.636	21.6	41.8
Кредитування	0.8	1.0	2.1	2.8	-0.2	-0.9	0.3	1.3	0.6	2.0	2.8	4.8
Сальдо (дефіцит "-")	-0.1	-13.3	-24.5	-37.3	-4.4	-25.0	-47.5	-64.7	-0.7	-11.7	-3.1	-23.1
Фінансування	0.1	13.3	24.5	37.3	4.4	25.0	47.5	64.7	0.7	56.4	77.1	118.1
Запозичення	3.4	23.0	83.3	122.4	19.8	46.1	98.6	124.5	23.7	59.8	64.3	83.8
Погашення	2.0	4.1	16.3	31.4	3.9	12.8	17.6	26.9	-15.4	-22.3	-37.0	-47.5
Приватизація	0.1	0.5	0.7	0.8	0.1	0.2	0.5	1.1	1.1	11.0	10.994	11.5
Фінансування за активними операціями	-1.4	-6.2	-43.2	-54.6	-11.6	-8.6	-34.1	-34.0	-8.7	-36.7	-35.22	-24.7
Зміна залишків готівкових коштів	-3.4	-7.7	-9.6	-6.9	-11.2	-9.8	-34.4	-28.6	-8.7	-21.3	-17.4	-4.0
на початок періоду	16.5	16.5	16.5	16.5	22.0	22.0	22.0	22.0	47.4	47.4	47.4	47.4
на кінець періоду	19.8	24.2	26.0	23.4	33.2	31.8	56.5	50.6	56.1	68.6	64.8	51.4
Інші активні операції	2.0	1.5	-33.7	-47.7	-0.4	1.2	0.4	-5.4	0.0	-15.4	-17.8	-20.7
поквартально												
Доходи	65.7	65.4	63.9	77.9	67.1	78.1	70.1	99.2	84.4	93.4	109.0	111.5
податок з доходів фізичних осіб	9.8	11.4	11.1	12.2	10.7	12.4	13.1	14.8	12.8	15.0	15.4	16.9
податок на прибуток підприємств	7.4	7.1	9.3	9.3	9.3	7.8	10.4	12.9	11.5	14.1	13.4	16.0
податок на додану вартість	22.2	17.8	16.0	28.6	21.3	25.3	9.2	30.6	29.3	30.2	35.7	34.9
інші доходи	26.4	29.1	27.5	27.8	25.8	32.7	37.4	40.9	30.8	34.1	44.4	43.6
Видатки	65.0	78.4	74.1	89.9	71.7	99.4	91.3	115.4	84.5	103.1	99.4	129.6
поточні видатки	63.3	74.7	67.6	81.7	70.4	95.9	80.1	100.8	81.3	95.7	88.5	109.4
капітальні видатки	1.7	3.7	6.5	8.2	1.3	3.5	11.2	14.6	3.2	7.4	11.0	20.1
Кредитування	0.8	0.2	1.0	0.8	-0.2	-0.7	1.3	1.0	0.6	1.3	0.9	1.9
Сальдо (дефіцит "-")	-0.1	-13.2	-11.3	-12.7	-4.4	-20.6	-22.5	-17.2	-0.7	-11.0	8.6	-20.0

* У серпні 2010 року Уряд здійснив випуск ПДВ-облігацій. Відповідно до статті 25 Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" на обсяг ОВДП, випущених для відшкодування ПДВ (16.4 млрд. грн.), збільшується показник дефіциту та зменшується сума доходів. Тому показники доходів за 9 місяців та 2010 рік зменшені на випуск ПДВ-облігацій.

Основні показники зведеного бюджету (% до ВВП)

Показники	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
кумулятивно												
Доходи	34.8	32.5	29.8	29.9	30.6	30.3	27.5	29.1	32.0	30.7	29.6	30.3
податок з доходів фізичних осіб	5.2	5.3	4.9	4.9	4.9	4.8	4.6	4.7	4.9	4.8	4.5	4.6
податок на прибуток підприємств	3.9	3.6	3.6	3.6	4.3	3.6	3.5	3.7	4.4	4.4	4.0	4.2
податок на додану вартість	11.7	9.9	8.6	9.3	9.7	9.7	7.1	8.0	11.1	10.3	9.8	9.9
інші доходи	14.0	13.8	12.7	12.1	11.8	12.2	12.2	12.6	11.7	11.2	11.3	11.6
Видатки	34.4	35.6	33.3	33.7	32.7	35.7	33.5	34.9	32.1	32.3	29.7	31.7
поточні видатки	33.5	34.2	31.5	31.5	32.1	34.7	31.4	32.1	30.8	30.5	27.4	28.5
капітальні видатки	0.9	1.3	1.8	2.2	0.6	1.0	2.0	2.8	1.2	1.8	2.2	3.2
Кредитування	0.4	0.25	0.3	0.3	-0.1	-0.2	0.0	0.1	0.2	0.3	0.3	0.4
Сальдо (дефіцит "-")	0.0	-3.3	-3.8	-4.1	-2.0	-5.2	-6.1	-6.0	-0.3	-2.0	-0.3	-1.8
поквартально												
Доходи	34.8	30.6	25.5	30.0	30.6	30.0	23.0	33.3	32.0	29.5	28.1	32.2
податок з доходів фізичних осіб	5.2	5.3	4.4	4.7	4.9	4.8	4.3	5.0	4.9	4.7	4.0	4.9
податок на прибуток підприємств	3.9	3.3	3.7	3.6	4.3	3.0	3.4	4.3	4.4	4.5	3.5	4.6
податок на додану вартість	11.7	8.3	6.4	11.0	9.7	9.7	3.0	10.2	11.1	9.5	9.2	10.1
інші доходи	14.0	13.6	11.0	10.7	11.8	12.6	12.3	13.7	11.7	10.8	11.5	12.6
Видатки	34.4	36.6	29.6	34.6	32.7	38.2	30.0	38.7	32.1	32.6	25.6	37.4
поточні видатки	33.5	34.9	27.0	31.4	32.1	36.9	26.3	33.8	30.8	30.2	22.8	31.6
капітальні видатки	0.9	1.7	2.6	3.1	0.6	1.4	3.7	4.9	1.2	2.3	2.8	5.8
Кредитування	0.4	0.12	0.4	0.3	-0.1	-0.3	0.4	0.3	0.2	0.4	0.2	0.6
Сальдо (дефіцит "-")	0.0	-6.2	-4.5	-4.9	-2.0	-7.9	-7.4	-5.8	-0.3	-3.5	2.2	-5.8

Основні показники зведеного бюджету

Показники	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
кумулятивно												
<i>структура</i>												
Доходи	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
податок з доходів фізичних осіб	14.9	16.1	16.5	16.3	15.9	15.9	16.8	16.2	15.2	15.6	15.1	15.1
податок на прибуток підприємств	11.2	11.0	12.2	12.1	13.9	11.8	12.8	12.8	13.6	14.4	13.6	13.8
податок на додану вартість	33.8	30.5	28.7	31.0	31.7	32.0	25.9	27.4	34.8	33.5	33.2	32.7
інші доходи	40.1	42.3	42.6	40.6	38.5	40.3	44.5	43.5	36.4	36.5	38.1	38.4
Видатки	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
поточні видатки	97.4	96.3	94.5	93.5	98.2	97.2	93.9	91.9	96.2	94.3	92.5	90.0
капітальні видатки	2.6	3.7	5.5	6.5	1.8	2.8	6.1	8.1	3.8	5.7	7.5	10.0
поквартально												
<i>структура</i>												
Доходи	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
податок з доходів фізичних осіб	14.9	17.4	17.3	15.7	15.9	15.9	18.7	14.9	15.2	16.1	14.2	15.2
податок на прибуток підприємств	11.2	10.8	14.5	12.0	13.9	9.9	14.8	13.0	13.6	15.1	12.3	14.4
податок на додану вартість	33.8	27.3	25.1	36.7	31.7	32.4	13.1	30.8	34.8	32.3	32.7	31.3
інші доходи	40.1	44.5	43.1	35.7	38.5	41.8	53.4	41.2	36.4	36.5	40.8	39.1
Видатки	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
поточні видатки	97.4	95.3	91.2	90.9	98.2	96.5	87.7	87.3	96.2	92.8	88.9	84.5
капітальні видатки	2.6	4.7	8.8	9.1	1.8	3.5	12.3	12.7	3.8	7.2	11.1	15.5
кумулятивно												
<i>у % порівняно з відповідним періодом попереднього року</i>												
Доходи	6.5	-4.0	-10.5	-8.4	2.2	10.8	10.4	15.2	25.8	22.4	33.2	26.6
податок з доходів фізичних осіб	0.6	-2.2	-3.9	-3.1	9.3	9.1	12.3	14.7	19.8	20.5	19.5	18.0
податок на прибуток підприємств	-6.2	-21.1	-25.8	-30.9	26.6	18.5	15.8	22.1	23.3	50.0	42.2	36.5
податок на додану вартість	11.4	-12.0	-22.7	-8.1	-4.1	16.3	-0.5	2.0	37.9	27.9	70.8	50.7
інші доходи	9.0	8.5	3.9	-1.1	-2.0	5.4	15.5	23.4	19.1	10.8	14.0	11.8
Видатки	16.0	10.4	6.1	-0.6	10.4	19.4	20.6	22.9	17.8	9.6	9.4	10.3
поточні видатки	16.8	14.2	12.6	7.2	11.2	20.5	19.8	20.8	15.4	6.4	7.7	8.0
капітальні видатки	-6.2	-41.2	-47.0	-51.3	-21.3	-9.5	34.9	52.8	144.8	119.9	35.0	36.2
поквартально												
<i>у % порівняно з відповідним кварталом попереднього року</i>												
Доходи	6.5	-12.6	-21.5	-2.5	2.2	19.4	9.7	27.3	25.8	19.6	55.5	12.4
податок з доходів фізичних осіб	0.6	-4.4	-7.0	-0.9	9.3	8.9	18.4	21.1	19.8	21.1	17.7	14.4
податок на прибуток підприємств	-6.2	-32.3	-32.0	-41.4	26.6	9.9	11.6	38.3	23.3	82.1	29.3	24.4
податок на додану вартість	11.4	-30.2	-40.8	45.8	-4.1	41.6	-42.6	7.0	37.9	19.4	288.0	14.2
інші доходи	9.0	8.2	-4.5	-13.4	-2.0	12.1	35.9	47.1	19.1	4.3	18.9	6.6
Видатки	16.0	6.0	-1.3	-13.7	10.4	26.8	23.1	28.4	17.8	3.7	9.0	12.3
поточні видатки	16.8	12.2	9.4	-4.3	11.2	28.4	18.5	23.4	15.4	-0.2	10.4	8.6
капітальні видатки	-6.2	-49.8	-51.0	-56.3	-21.3	-4.1	71.2	78.9	144.8	110.5	-1.7	37.6
поквартально												
<i>у % порівняно з попереднім кварталом</i>												
Доходи	-17.8	-0.4	-2.3	22.0	-13.8	16.3	-10.3	41.6	-14.9	10.6	16.7	2.3
податок з доходів фізичних осіб	-20.7	16.4	-2.7	10.4	-12.6	16.1	5.7	12.9	-13.6	17.4	2.8	9.7
податок на прибуток підприємств	-53.6	-4.4	31.7	0.3	0.2	-17.0	33.7	24.3	-10.6	22.5	-5.0	19.6
податок на додану вартість	13.2	-19.5	-10.3	78.5	-25.5	18.8	-63.6	232.6	-4.0	2.8	18.2	-2.2
інші доходи	-17.9	10.5	-5.6	1.1	-7.1	26.5	14.4	9.4	-24.8	10.8	30.4	-1.9
Видатки	-37.6	20.5	-5.4	21.2	-20.2	38.6	-8.2	26.4	-26.8	22.0	-3.5	30.3
поточні видатки	-25.9	18.0	-9.5	20.8	-13.8	36.2	-16.5	25.8	-19.4	17.7	-7.6	23.7
капітальні видатки	-91.0	118.3	78.1	25.2	-83.8	166.0	218.1	30.8	-77.9	128.8	48.5	83.1

Державний борг

Показники	2008				2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
млрд. грн.																
Державний борг	89.8	85.9	83.1	189.4	187.0	218.9	279.6	316.9	317.9	340.7	404.3	432.2	449.1	479.8	465.4	473.1
Гарантований борг	16.7	16.1	14.8	58.7	56.0	70.6	75.6	89.9	90.9	86.2	97.3	108.8	109.8	115.5	115.4	115.8
Державний прями́й борг	73.1	69.8	68.2	130.7	131.0	148.2	204.0	227.0	227.0	254.5	307.0	323.5	339.2	364.3	350.0	357.3
внутрішній	17.5	17.1	16.5	44.7	47.3	52.6	82.5	91.1	91.1	110.6	134.2	141.7	147.7	161.4	149.1	161.5
зовнішній	55.6	52.7	51.7	86.0	83.7	95.7	121.5	135.9	135.9	143.9	172.8	181.8	191.5	203.0	201.0	195.8

у % ВВП																
Державний борг	11.6	10.2	9.0	20.0	19.8	23.7	31.2	34.7	33.7	34.4	38.7	39.9	39.4	40.1	37.0	36.0
Гарантований борг	2.2	1.9	1.6	6.2	5.9	7.6	8.4	9.8	9.6	8.7	9.3	10.0	9.6	9.7	9.2	8.8
Державний прями́й борг	9.5	8.3	7.4	13.8	13.9	16.0	22.7	24.9	24.1	25.7	29.4	29.9	29.8	30.5	27.8	27.2
внутрішній	2.3	2.0	1.8	4.7	5.0	5.7	9.2	10.0	9.6	11.2	12.9	13.1	13.0	13.5	11.8	12.3
зовнішній	7.2	6.3	5.6	9.1	8.9	10.4	13.5	14.9	14.4	14.5	16.5	16.8	16.8	17.0	16.0	14.9

Платіжний баланс України

Статті платіжного балансу, млн. дол. США	2008	2009	2010				2010	2011				2011
			I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Рахунок поточних операцій	-12 763	-1 732	-38	512	-980	-2 512	-3 018	-1 340	-1 410	-2 259	-3 997	-9 006
Баланс товарів та послуг	-14 350	-1 953	-306	418	-1 334	-2 762	-3 984	-2 077	-1 040	-2 242	-3 559	-8 918
Експорт товарів та послуг	85 612	54 253	14 034	16 984	18 424	19 813	69 255	19 704	22 535	23 114	23 491	88 844
Імпорт товарів та послуг	-99 962	-56 206	-14 340	-16 566	-19 758	-22 575	-73 239	-21 781	-23 575	-25 356	-27 050	-97 762
Баланс товарів	-16 091	-4 307	-1 236	-697	-2 870	-3 585	-8 388	-3 084	-2 267	-3 928	-4 526	-13 805
Експорт товарів	67 717	40 394	10 438	12 904	13 406	15 443	52 191	15 569	17 724	17 368	18 757	69 418
Імпорт товарів	-83 808	-44 701	-11 674	-13 601	-16 276	-19 028	-60 579	-18 653	-19 991	-21 296	-23 283	-83 223
Баланс послуг	1 741	2 354	930	1 115	1 536	823	4 404	1 007	1 227	1 686	967	4 887
Експорт послуг	17 895	13 859	3 596	4 080	5 018	4 370	17 064	4 135	4 811	5 746	4 734	19 426
Імпорт послуг	-16 154	-11 505	-2 666	-2 965	-3 482	-3 547	-12 660	-3 128	-3 584	-4 060	-3 767	-14 539
Доходи (сальдо)	-1 540	-2 440	-340	-634	-443	-592	-2 009	-302	-1 248	-1 005	-1 241	-3 796
Поточні трансферти (сальдо)	3 127	2 661	608	728	797	842	2 975	1 039	878	988	803	3 708
Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій	9 700	-11 994	-634	4 588	3 053	1 042	8 049	2 453	2 092	541	1 465	6 551
Рахунок операцій з капіталом	5	595	-4	3	171	17	187	-13	18	2	91	98
Фінансовий рахунок	9 695	-12 589	-630	4 585	2 882	1 025	7 862	2 466	2 074	539	1 374	6 453
Прямі інвестиції (сальдо), у т. ч.	9 903	4 654	923	1 196	1 470	2 170	5 759	880	2 422	2 090	1 623	7 015
кредити прямого інвестора в Україну		360	56	328	132	429	945	149	113	42	207	511
Портфельні інвестиції (акціонерний капітал)	398	99	-20	-18	135	197	294	33	601	-472	2 436	2 598
Кредити та облигації	12 397	-9 137	-1 031	2 180	2 750	2 863	6 762	138	687	-780	664	709
Середньо- і довгострокові кредити, облигації	13 428	-4 663	-1 481	29	2 924	2 458	3 930	689	1 148	-292	-428	1 117
Сектор державного управління	-7	-1 116	180	-67	2 616	383	3 112	2 293	2 086	886	919	6 184
Надходження	2 902	973	429	629	3 245	2 117	6 420	-1 604	-938	-1 178	-1 347	-5 067
Виплати	-2 909	-2 089	-249	-696	-629	-1 734	-3 308	-201	-1 141	-1 499	-1 785	-4 626
Банки	7 586	-3 272	-1 114	-264	-529	-213	-2 120	1 429	586	670	559	3 244
Надходження	11 500	5 717	534	1 007	1 424	914	3 879	-1 630	-1 727	-2 169	-2 344	-7 870
Виплати	-3 914	-8 989	-1 648	-1 271	-1 953	-1 127	-5 999	-350	680	1 011	2 877	4 218
Інші сектори	5 849	-275	-547	360	837	2 288	2 938	2 217	3 214	3 266	5 929	14 626
Надходження	14 426	10 278	1 808	2 330	3 334	5 351	12 823	-2 567	-2 534	-2 255	-3 052	-10 408
Виплати	-8 577	-10 553	-2 355	-1 970	-2 497	-3 063	-9 885	-105	-86	308	1 772	1 889
Короткострокові кредити	-1 031	-4 474	450	2 151	-174	405	2 832	0	0	0	0	0
Сектор державного управління	0	0	0	2 000	0	0	2 000	-131	-174	279	892	866
Банки	-1 559	-4 372	317	-41	-183	272	365	26	88	29	880	1 023
Інші сектори	528	-102	133	192	9	133	467	1 404	-1 062	-1 121	-2 892	-3 671
Інший капітал, у т. ч.	-13 003	-8 205	-502	1 227	-1 473	-4 205	-4 953	1 234	-856	-871	-2 323	-2 816
готівкова валюта поза банками	-12 897	-9 713	-672	694	-1 765	-3 857	-5 600	-2 358	-2 204	-3 512	-3 978	-12 052
Зведений баланс	-3 063	-13 726	-672	5 100	2 073	-1 470	5 031	1 113	682	-1 718	-2 532	-2 455

Обмінні курси

Показники	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
на кінець періоду												
<i>Офіційний курс</i>												
грн./дол. США	7.70	7.63	8.01	7.99	7.93	7.91	7.91	7.96	7.96	7.97	7.97	7.99
грн./євро	10.16	10.76	11.65	11.45	10.68	9.64	10.77	10.57	11.22	11.50	10.85	10.30
грн./10 рос. рублів	2.26	2.45	2.66	2.64	2.70	2.53	2.60	2.61	2.80	2.84	2.50	2.50
<i>За міжбанківським курсом</i>												
Індекс РЕОК (12.2000 = 1) *	0.91	0.90	0.80	0.84	0.89	0.94	0.92	0.91	0.87	0.88	0.91	0.94
Індекс НЕОК (12.2000 = 1) *	0.68	0.66	0.59	0.61	0.63	0.67	0.65	0.64	0.61	0.61	0.65	0.68

зміна порівняно з попереднім кварталом, %												
грн./дол. США	0.0	-0.9	5.0	-0.3	-0.8	-0.2	0.0	0.7	0.0	0.1	0.0	0.2
грн./євро	-6.4	5.9	8.3	-1.8	-6.7	-9.7	11.7	-1.8	6.1	2.5	-5.6	-5.1
грн./10 рос. рублів	-13.6	8.3	8.6	-0.8	2.2	-6.1	2.6	0.5	7.2	1.4	-11.9	-0.2
РЕОК *	12.4	-1.9	-11.0	5.8	5.3	5.2	-1.4	-1.1	-4.3	0.2	4.0	3.1
НЕОК *	8.4	-3.2	-11.1	3.6	2.5	7.5	-4.0	-1.1	-5.0	0.0	6.9	5.2

* укріплення "+", послаблення "-".

Основні соціальні показники

Показники	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Безробіття, %												
Рівень зареєстрованого безробіття, середнє значення	3.2	2.6	2.0	1.8	1.9	1.5	1.4	1.7	2.2	2.0	1.6	1.6
Рівень безробіття за МОП, співвідношення до економічно активного населення у віці 15 – 70	9.5	8.7	7.6	9.4	9.0	7.9	7.1	8.4	8.7	7.7	6.9	8.2
Доходи та витрати, млрд. грн.												
Доходи - усього	192.9	217.1	233.3	251.1	229.1	268.0	288.7	315.2	266.8	303.6	334.5	
заробітна плата	79.9	89.4	91.7	104.3	96.8	113.1	116.3	133.0	114.8	131.1	134.5	
прибуток та змішаний дохід	21.0	26.6	45.6	36.5	25.5	33.9	56.7	45.2	31.8	40.9	74.5	
соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти	84.4	93.6	88.0	98.6	94.6	108.6	102.5	118.0	107.3	118.6	109.9	
Витрати - усього	185.0	198.3	206.1	224.5	206.8	227.5	244.4	265.9	266.8	303.6	334.5	
придбання товарів та послуг	160.0	172.0	180.3	196.7	182.6	201.6	217.1	237.0	220.5	248.7	266.4	
поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти	14.7	16.9	16.7	18.8	16.3	18.7	19.7	21.5	19.4	21.8	21.7	
Наявний дохід	139.1	156.4	179.9	186.5	171.9	202.7	227.4	239.6	201.4	232.0	272.0	
Заощадження	7.9	18.7	27.2	26.6	22.3	40.4	44.4	49.3	19.0	26.5	39.6	
Заробітна плата												
Заробітна плата на одного штатного працівника, грн. (середнє значення)	1736	1892	1964	2046	1993	2227	2332	2435	2389	2605	2727	2837

зміна порівняно з відповідним кварталом попереднього року, %

Доходи та витрати												
Доходи - усього	11.2	7.2	3.8	2.4	18.8	23.5	23.8	25.6	16.5	13.3	15.9	
заробітна плата	3.2	0.8	-2.8	-1.6	21.2	26.4	26.9	27.5	18.6	15.9	15.6	
прибуток та змішаний дохід	5.8	-0.9	-1.9	-3.7	21.3	27.2	24.3	23.7	24.7	20.8	31.4	
соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти	18.1	14.7	13.3	6.9	12.1	16.1	16.4	19.7	13.5	9.2	7.2	
Витрати - усього	9.4	3.3	1.4	0.9	11.8	14.7	18.6	18.5	29.0	33.4	36.9	
придбання товарів та послуг	6.2	2.7	1.3	-1.4	14.1	17.2	20.4	20.5	20.8	23.4	22.7	
поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти	4.7	-2.7	-6.6	3.7	11.3	10.9	18.0	14.3	18.6	16.9	10.0	
Наявний дохід	6.9	5.7	3.5	2.1	23.6	29.5	26.4	28.5	17.1	14.5	19.7	
Реальний наявний дохід	-11.2	-8.1	-10.3	-9.9	11.1	19.6	16.5	17.4	8.7	3.4	10.3	
Заощадження	14.1	36.1	10.3	8.7	182.4	116.1	63.3	85.2	-14.6	-34.5	-10.6	
Заробітна плата												
Середньомісячна заробітна плата на одного штатного працівника	7.3	5.3	3.0	6.9	14.8	17.7	18.8	19.0	19.9	17.0	16.9	16.5
Індекс реальної заробітної плати	-11.7	-8.6	-10.7	-5.9	5.7	11.2	12.1	11.4	11.2	5.5	7.7	10.8